

DE BÄSTA BÖCKERNA OM KARLSTAD

En kommenterad förteckning

Utgiven av Värmlands museum
och
stadsbiblioteket i Karlstad

Förord

Denna tämligen kortfattade förteckning över böcker om Karlstad är upprättad av Värmlandsavdelningen vid Karlstads stadsbibliotek i samarbete med Värmlands museum. Till tryckningen har ekonomiskt bidrag utgått från kommunstyrelsen och länsbiblioteket.

Förteckningen upptar endast ett urval *böcker* om Karlstad. Det innebär att många i och för sig mycket intressanta och värdefulla artiklar, tidskrifter och årsböcker, artiklar, småskrifter och duplikat, exempelvis högskoleuppsatser, inte har fått vara med. En betydligt utförligare Karlstadsbibliografi, som förtecknar det mesta som finns i tryck på Karlstads stadsbibliotek om Karlstad är under utarbetande och beräknas bli klar före jubileumsårets slut.

Med Karlstad avses här den 400-åriga f.d. *staden* Karlstad.

Bengt Åkerblom

Bruksanvisning

Böckerna är ordnade ämnesvis och systematiskt enligt det system som folkbiblioteken använder. Ett register över författarna finns i slutet av förteckningen.

För varje bok anges sedvanliga kataloguppgifter, d.v.s. författare, boktitel, utgivningsort och år, omfång och om boken är illustrerad. Eventuellt tillkommer ytterligare uppgifter, t. ex. om boken är ett duplikat, d.v.s. en stencilskrift. Efter dessa obligatoriska upplysningar följer i allmänhet en redovisning av innehållet, särskilt vad boken har att bjuda på av Karlstadsintresse samt ibland någon mer eller mindre personlig kommentar.

Några förkortningar

K-d = Karlstad. Bl. = blad. Duplic. = duplikat, stencilskrift. Ill. = illustrerad. Sthlm. = Stockholm. A.s.u. = allt som utkom. Snedstreck (/) anger upphovsman, d.v.s. vanligtvis författare.

Denna boklista är tryckt i 4 500 exemplar vid Värmlands museums tekniska avdelning och kan rekvideras från museet, stadsbiblioteket eller dess länsavdelning.

Karlstad 1984

A. BOK- OCH BIBLIOTEKSVÄSEN

1. *Fredriksson, Kjell*, Karlstads stadsbiblioteks historia. Ett första utkast. K-d 1981. 40 bl. - Duplic.

B. ALLMÄNT OCH BLANDAT kultur och sällskap

2. *Bromander, Carl Vilhelm*, Anteckningar om Värmlands museum, dess uppkomst och tillväxt. K-d 1919. 63 s. Ill. - Särtryck ur Värmland förr och nu 1919.

3. *Bromander, Carl Vilhelm*, S:t Joh:s logen Sanctus Carolus i Karlstad 1806-1906. Minnesskrift. K-d 1906. 115,50 s. Ill.

Innehåller: Historik, s.68; Ordförande-mästare, s.71-88; Matrikel 1807-1906, s.4-50. - Ny minnesskrift över logen utkom 1956, författad av Harry Almquist.

4. *S:t Andree skottiska logen August 1811-1934*. S:t Andreas skotska logen Carl August 1934-1961. Minnesskrift med anledning av logens 150-årsjubileum. K-d 1961. 163 s.Ill.

C. RELIGION

5. *Johanson, Georg*, På grund av baptistiska åsikter... K-d 1978. 73 s.Ill.

Om Karlstads Baptistförsamling 1878-1978.

6. *Karlstads Missionsförsamling: 50 år i Betlehemskyrkan*. 1928-1978. K-d 1978. 30 s.Ill.

1936 utkom en minnesskrift med anledning av församlingens 75-årsjubileum, författad av O.W. Genander.

E. SKOLHISTORIA

7. *Bromander, Carl Vilhelm*, Ur Karlstads högre allmänna läroverks hävder. Utg. av Ernst T. Ander. Karlstad. D.1. 1931. 504 s. Ill. (A.s.u.)

Innehåll: Karlstads läroverks historia. Från skolans grundläggning till närvarande tid / Lars Dalgren, s.11-81; Karlstads läroverks byggnadshistoria / Axel Dahlman, s.87-196; Ordinarie lärare vid Karlstads läroverk efter år 1850 / Carl Vilhelm Bromander, s.201-496.

8. Folkskoleseminariet i Karlstad 100 år: Minnesskrift tillägnad Albin Olsson. K-d 1943. 188 s.III.

Ur innehållet: En återblick på två decennier som musiklärare vid karlstadsseminariet / Gustaf Bengtsson, s.74-77; Kamratföreningen Sylvia / H. Nilsson, s.87-89; Folkskoleseminariet i Karlstad, s.93-108; Series Rectorum / C.V. Bromander, s.109-131; Carl Wilhelm Kastman / Bror Larson, s.132-145; Mina förbindelser med Karlstads folkskoleseminarium under ett halvsekel / Sven Nylund, s.153-164; Lärare och kamrater / J.V. Palmqvist, s.168-178; Sylviaprotokollen berätta / Bertil Bergqvist, s.179-181; Glimtar ur seminaristlivet, s.184-189.

9. Mossberg, Karl-Åke, Karlstads gymnasium 1675-1975. En minnesskrift skriven och sammanställd till 300-årsjubileet. K-d 1975. 151 s. III.

Innehåll: Utdrag ur Erland Hofsten: Om Scholevaesendet i Carlstad. 1600-talet, s.45-52; Utdrag ur C.F. Falléns Biografiska anteckningar från 1770- och 80-talen, s.53-67. Förutom detta innehåller boken en historik samt kapitel om traditioner, donationer, eforer, rektorer 1850-1970, lärarprofiler, kända elever. Litt.-förteckning, s.145-147.

10. Skoglund, Ragnar, & Chronander, Bror, Fuxar och färben vid Karlstads läroverk på 1890-talet. Teckningar av Bror Chronander. K-d 1939. 135 s. III.

Boken innehåller ett 30-tal lärarporträtt inkl. vaktmästare och biskop C.H. Rundgren. Bror Chronanders teckningar, karikatyrer, av lärarna har blivit klassiska.

11. Sundin, Sven-Rune, & Winberg, Anne-Marie, Flickskolan i Karlstad. Några minnen sammanställda. K-d 1966. 102 s. III.

Ur Innehållet: Flickskolan i Karlstad 1873-1963. Krönika vid 90-årsfesten 1963, s.4-14. F.ö. har boken ett brokigt innehåll - s.44-45: Att vända den andra kinden till. Av Zarah Leander. Många elevbilder.

12. Turesson, Birgit, Wennerstjernas tid. K-d 1982. 111 s. III.

Kulturhistoriska anteckningar om Karlstad på slutet av 1700-talet och början av 1800-talet. Huvudperson är Elise Wennerstjerna, föreståndare för Karlstads första flickpension. Persongalleriet är rikt. Boken är försedd med både personregister och litteraturförteckning.

13. Vendel, Valdemar, Karlstads gymnasium läsåren 1821-1850. K-d 1928. 80 s. III.

14. Åkerblom, Sigfrid, Läroverkselev i Karlstad. Minnen från seklets början. K-d 1982. 108 s. Ill. (Skrifter utgivna av Föreningen för Värmlandslitteratur; 5)

Innehåll: Staden och läroverket vid sekelskiftet; En djupgående brytningstid; Gymnasisterna och trosfrågorna; Skolan stod utanför samhället; De allsmåttiga lärarna...; Lärarporträtt (däribland »Olsson med skägget»), s.47-90; Hälsa och sjukdom; Gymnasister och flickskoleelever; Personregister, s.106-108.

F. SPRÅKVETENSKAP

15. Ortnamnen i Värmlands län. På offentligt uppdrag utgivna av Kungl. Ortnamnskommittén. Uppsala. Del 7: Karlstads härad. 1922. 35 s.

Karlstad (socknen), s.17-21; Karlstad (stad), s.22-23.

G. LITTERATURHISTORIA

16. Hellberg, Mauritz, Frödingsminnen. Sthlm 1925. 263 s. Ill. *Mauritz Hellberg var klasskamrat till Fröding under läroverksåren i Karlstad och blev sedermera hans chef på Karlstads-Tidningen.*

17. Moberg, Ove, Gustaf Fröding och Karlstad. K-d 1957. 157 s. Ill.

Innehåll: Slakten och staden; Karlstadsgymnasisten; I Karlstads-Tidningens tjänst; Det ofullbordade stadseposet; Idyll och brand; Den nya tiden marscherar in; Samhällets stödjepelare; Gustaf Fröding och arbetarrörelsen; Diktaren och karlstadsborna.

GF avlade sin mogenhetsexamen vid Karlstads h.a. läroverk 1880. Under slutet av 1880-talet och början av 90-talet var han anställd vid Karlstads-Tidningen. Boken är förtjänstfullt illustrerad med gamla foton.

H. SKÖNLITTERATUR

18. Andersson, Lars, Bikungskupan. Roman. Sthlm 1982. 308 s. *Roman om prästsonen Emil Thorelius från Grava, som gick på Karlstads läroverk på 1870-talet.*

19. Aurell, Tage, Berättelser. En samlingsvolym. Sthlm 1976. 349 s. *Tage Aurell (1895-1976) växte upp i Karlstad och många av hans berättelser tilldrar sig i en mer eller mindre uttalad Karlstad-miljö. Detta gäller Tybergs gård samt Viktor.*

20. Aurell Tage, Viktor. Sthlm 1955. 159 s.

Delvis en Karlstads-skildring i läroverksmiljö vid seklets början. Att det är fråga om Karlstad antyds redan i bokens första mening: »Bortom kullerstensöknen, det stora ödsliga torget, var bokhandeln så här dags en stängd oas.»

21. Bengtson, Erik, Fotboll på lördag. Anteckningar från lingsonserien. Sthlm 1971. 139 s.

Förf. berättar här om ett år i Norrstrands IF:s reservlag.

22. Bengtson, Erik, Hur jag slutade som adjunkt och gick in vid Scotland Yards flygande polis. Sthlm 1969. 143 s.

Karlstad utgör här skådeplatsen för »en djävulskt skicklig» kommunistkomploit, som över en natt skulle ha förvandlat Sverige till ett maoistiskt land - om inte Scotland Yard sänt Biggles & Co till platsen...

23. Bengtson, Erik, Hurra för de gossar som till Trossnäshea gå. K-d 1983. 128 s.

Trossnäs, Trangårdstorp och Värmlands regemente bildar miljö för handlingen i denna roman.

24. Bengtson, Erik, Ikaros. Sthlm 1967. 131 s.

Huvudpersonen, läroverksläraren Ikaros Nilsson, överraskas några dagar före studentexamen av att finna en jättelik trätjur placerad i entréhallen till sin skola (som kanske är förf:s egen arbetsplats, alltså Sundstagsgymnasiet?). Tjuren visar sig innehålla en kontrollgrupp från SÖ!

25. Christofferson, Birger, Resor i det sinnliga. Sthlm 1955. 221 s.

Ungdomsskildring från Karlstad i början av 40-talet. En höjdpunkt i romanen är skildringen av livet på Färjestads travbana.

Om Färjestads travbana skriver också Sigge Stark i romanen I långa loppet.

26. Christofferson, Birger, Så länge solen finns. Sthlm 1952. 85 s.

Karlstadsnoveller - mest i läroverks- och folkskoleseminariemiljö. Innehåll: Von Oben; Stilleben; Butterflies; Good morning; A farewell to arms; Künstlerleben.

27. Dahlström, Rolf, Den andre. Noveller. Sthlm 1960. 121 s.

28. Dahlström, Rolf, Den dödes hus. Sthlm 1962. 214 s.

Roman, som utspelas huvudsakligen på Herrhagen.

29. Eklund, Ragnar, Värmländsk lustgård. Dikter. Sthlm 1966. 45 s.

Den värmländska lustgård karlstadlektorn och skalden Ragnar Eklund besjunger är inte i första hand Karlstad, men exempelvis dikten Kallt, om firandet av Kristi Himmelfärds dag, kan direkt lokaliseras till Karlstad.

30. Falk, Hugo, Skolpojkar. Historier. Sthlm 1911. 156 s.

»Den är mig kär, den gamla tiden, då Karlstad var en riktig småstad utan brand-soldater och vattenledning, men med sprutövningar på residenstorget och pigor, som hämtade vatten i gröna sår, och med stenmagasinet och auktionsutroparen med sin stora klocka i gathörnen... och då Sandgrundet i sitt ursprungliga skick var den yppersta terräng för indiankrig med sina videsnår och vattenpölar.» Så lyder de första raderna i den här samlingen skolhistorier från det gamla Karlstad.

31. Fröding, Gustaf, Kåserier av Gustaf Fröding i Karlstads-Tidningen 1885-1891. Redigering: Claes Salomonsson. Ill: Herman Reijers. K-d 1977. 135 s.

Gustaf Fröding medarbetade på Karlstads-Tidningen 1883-1895. Om Fröding som tidningsman har bl.a. frödingskännaren Ingvald Rosenblad skrivit - i Penan, K-d 1978, s.123 ff.

32. Jernström, Väring, Silvertoe slår mot Karlstad. K-d 1970. 63 s. Ill.

Handlingen tilldrar sig till stor del på Stadshotellet i K-d.

33. Lundin, Ingemar, Valhajen. 1983. 243 s.

De första 60 sidorna av denne karlstadsfödde författares debutroman utspelas i Karlstad. Bokens Borgsjö t.ex. motsvaras av Växnäs i verkligheten.

34. Lundkvist, Olle, Lek på luta. Ny visbok av Lunk. Sthlm 1928. 68 s.

Signaturen Lunk, som var redaktör på Värmlands Folkblad, utgav flera diktsamlingar - inga av särskilt stort lokalthistoriskt intresse - förutom den kantat han skrev till stadens 350-årsjubileum 1934.

35. Ohlson, Olle, Bortom muren. Sthlm 1958. 129 s.

Handlingen utspelas i Karlstad, närmare bestämt kring Hagatorget, hösten 1939.

36. *Ohlson, Olle*, Huset vid landsvägen. Sthlm 1960. 110 s.
Handlingen tilldrar sig på Hagaborg, gamla Hagaborg vill säga.

37. *Ohlson, Olle*, Den långa sommaren. Sthlm 1962. 140 s.
Miljön är Hagaborg med Sundsta herrgård.

38. *Witt, Nisse*, Gammalt och nytt. K-d 1927. 132 s.
Innehåller bl.a. Prolog vid Karlstads Lasarettets 150-årsjubileum, s.87-90.

I. KONST, MUSIK, TEATER m.m.

39. *Hörnstein, Charles*, Expositions-byggnaden i Carlstad. Göteborg 1981. 62 bl. Ill. - Duplic. - Examensarbete vid Chalmers tekniska högskola.

Expositionshuset stod klart till 1862 års lantbruksmöte och hör alltså till de få byggnader i Karlstad som överlevde 1865 års brand. Det räknas som den äldsta kvarvarande byggnaden i sitt slag i Sverige. Boken innehåller många ritningar på huset.

40. *Larson, Bror A.*, Anteckningar om Karlstads domkyrka. K-d 1916. 98 s. Ill.

Innehåll: Förutvarande kyrkobyggnader; Nuvarande kyrkan; Bilagor, som bl.a. återger 6 sidor inskriptioner på domkyrkans klockor.

41. *Lindström, Valter*, Karlstads domkyrka. K-d 1974. 40 s. Ill. (Värmländska kyrkor).

Källor och litteratur, s. 40.

42. *Ljung, Ragnar*, Teaterliv i Karlstad. Historik med anledning av ett 100-årsjubileum. K-d 1978. 166 s. Ill.

Före länsbibliotekarien skildrar här teaterlivet i Karlstad från 1645, men tyngdpunkten i framställningen ligger på de senaste 100 åren. Ur innehållet: Den nya teaterbyggnaden blir till 1891-1893, s. 61-80; Fröding och det Fröbergiska sällskapet, s.91-95; Karl Gerhard portförbjuds på Karlstads teater..., s.132-136; Källförteckning, s.153-155; Personregister, s.156-166.

43. *Ågren, Per*, Värmländska harmoniska sällskapet. En kulturbild från 1820-talet. K-d 1911. 66 s.

L. BIOGRAFI MED GENEALOGI

44. Ancker, Estrid, Torgny Segerstedt 1876-1945. Studier i en personlighet. Sthlm 1962. 478 s. Ill.

Handelstidningens chefredaktör 1917-1945 föddes i Karlstad 1876 och bodde här fram till studierna i Lund 1894. Fadern, Albrekt Segerstedt, var seminarielärare i Karlstad. Om Karlstad särskilt kapiteln: Älven och bakgården; Pojken Torgny; Omvärldens ansikte; Skoltiden m.fl., s. 122-227.

45. Bergqvist, Nils Folke, Gamla kyrkogården i Karlstad. K-d 1974. 312 s. Ill. (Carlstads-Gilletts skriftserie ; 14)

För den som söker data om gamla karlstadsbor är den här boken ett viktigt hjälpmedel. Namnregister finns - lyckligtvis.

Innehåll: Kyrkogårdens historia, s.7-32; En rundvandring på kyrkogården, s.33-264; De bägge lektorena (Elof Tegnér 1774-1815 och Ulric Johan Åberg 1773-1845), s.265-276; Vännerna i Doktorsgården (Peter Sundberg 1770-1860, Erik Högberg 1755-1837), s.277-291; Esaias Tegnér's välgörare (Jacob Göransson Branting 1754-1836), s.292-302.

46. Bergström, Erik, 50 år med Karlstad. En invandrars tidlösa minnen. K-d 1967. 93 s.

Förf. började 1912 vid Karlstads h.a. läroverk. 1922 blev han anställd vid Nya Wermlands-Tidningen, som han förblev trogen fram till sin pensionering. För tidningens läsare var han mest känd under pseudonymen Flanören. Skildringen omfattar 10-talet, läroverksåren, och början av 20-talet. Han har givit ut ytterligare två memoarböcker, men de är inte av så stort karlstadsintresse.

47. Borgström, Eric, Pampen berättar. K-d 1975. 152 s. Ill.

Eric Borgström var under många år ledare för landslaget i bandy och - framför allt - IF Göta. Under en stor del av första hälften av 1900-talet var han en centralgestalt inom Karlstads idrottsvärld.

48. Bromander, Carl Vilhelm, Länsstyrelsen i Karlstad. Biografiska och personhistoriska anteckningar till hundrafemtioårsminnet. K-d.

Del 1. 1929. 94 s. Ill. - Innehåller landshövdingebiografier.

Del 2. 1930. S.97-232. Ill.

Följande personalkategorier finns upptagna i 2:a delen; Landssekreterare; Landskamrerare; Räntmästare; Länsassessorer; Länsnotarier; Länsbokhållare; Landsfogde.

1779 tillkom Värmlands län och dess landshövding fick säte i Karlstad. Från 1654 hade Värmland ingått i Närkes och Värmlands hövdingedöme med landshövdingen placerad i Örebro.

49. Edestam, Anders, Karlstads stifts herdaminne från medeltiden till våra dagar. Karlstad. Del 1: Superintendenten och biskopar. Domprostar. Domkapitlet m.m. K-d 1975. 266 s. Ill.

Sedan 1647 är Karlstad stiftsstad i Karlstads stift, som sedan slutet av 1600-talet omfattar landskapen Värmland och Dalsland. Fram till 1772 benämndes stiftschefen superintendent. (En titel som numer är förbehållen vissa befattningshavare på Scotland Yard). I del 2 av »herdaminnen», 1965, redovisas Karlstads pastorat och dess präster på s.14-47.

50. Elinder, Erik, I hōve på en herrhagspōjk. K-d 1976. 30 s. Ill. (Carlstads-Gilletts skriftserie ; 15)

Direktör Erik Elinder, född 1912, berättar minnen från sin barndoms Herrhagen.

51. Elovson, Harald, Pelle Ödman och hans skildringar från Karlstad vid mitten av 1800-talet. K-d 1966. 38 s. Ill. (Carlstads-Gilletts skriftserie ; 9)

52. Eurén, Erik, Lektoren vid Carlstads gymnasium D:r Erik Euréns dagbok åren 1722-1762. Med en kort biografi av C.E. Nygren. K-d 1927. 87 s. - Särtryck ur: Värmland förr och nu 1927.

Erik Eurén föddes 1722 i Fryksände och dog i Karlstad 1793. Han var elev vid Karlstads skola och gymnasium 1737-1745 och lärare där från 1758.

53. Gyllenius, Petrus Magni, Diarium Gyllenianum eller Petrus Magni Gyllenii dagbok 1622-1667. Utg. och kommenterad av C. J. Gardberg och Daniel Toijer. K-d 1962. 347 s. - Separattryck av Värmland förr och nu 1962.

Petrus Magni Gyllenius var född 1622 i Ölme och dog 1675 som kyrkoherde i Bolstad på Dal. 1636-1648 var han elev vid Karlstads skola och 1660-c:a 1669 var han lärare där. Dagboken omfattar åren 1622-1667 frånsett några luckor. Person- och ortnamnsregistren omfattar 37 s.

54. Hasselgren, Carl, Hybelejen. C. Jac. Heublein i sagan och verkligheten. K-d 1946. 24 s. Ill. (Carlstads-Gilletts skriftserie ; 2)

Carl Jakob Heublein (Även stavningen Hüblein förekommer) var född 1743 i Karlstad och dog därstädes 1808. Känd som Hybelejen. I Gösta Berlings saga av Selma Lagerlöf kallas han Kevenhüller. Ett helt kapitel i »Sagan» ägnas denne Kevenhüller, som skildras som en framstående uppfinnare tack vare goda kontakter med »Lambergsfrua». Ur innehållet: Snillet en gåva av »Lambergsfrua»; Väderkvarnsbyggmästaren; Västra bron.

55. Kaijser, Rolf, Apotekare Lorentz Kaijser och hans familj. Efter ett föredrag i Carlstads-Gillet den 28 april 1971. K-d 1972. 37 s. Ill. (Carlstads-Gillet's skriftserie ; 13)

Källor och litteratur, s. 36-37.

56. Larsson, Morgan, Karlstadsoriginal. Humoresker om annorlunda och folkära karlstadsbor från flydda tider berättade av Morgan Larsson och med illustrationer av Gunnar Lundkvist. K-d 1983. 175 s. Ill.

Följande personer skildras i boken: Karl Bohl (Kalle Knepig). Robert Olsson (Rört) Gustav Robert Andersson (Kollberg). Karl Johan Lindqvist (Dolten). Bengt David Hakon Ström (Steppar-Bengt). Otto Gottfrid Nilsson (Finn-Otto). Karl Andersson (Kalle Töss). Karl Emil Isaksson (Karl Isak). Gottfrid Jansson Dragspels-Göttfrid). Erik Gustav Eriksson (Posek). Gottfrid Fredrik Eriksson (Sill-Göttfrid). Vilhelm Svensson (Pillen). Bror Valfrid Andersson (Brollan). Karl August Andersson (Geta). Om ålderdomshemmet Klaraborg, s. 126-134. Boken är rikt illustrerad med både gamla foton och teckningar.

57. Lilljebjörn, Erik Gustaf, Skolminnen. Utgivare: Enar Lilljebjörn. Göteborg 1925. 292 s.

Förf., född i Karlstad 1848, tillhörde Karlstads läroverk 1856-1866.

58. Nygren, Carl Emanuel, Biografiska anteckningar öfver lärjungar intagna vid Karlstads högre allm. läroverk. Karlstad.

Åren 1850-63. 1913. 136 s.

Åren 1864-74. 1912. 139 s.

Åren 1875-85. 1912. 134 s.

Åren 1886-1900. 1912. 143 s.

59. Olsen, Carl, Minnesspånor från hyvelbänken. En karlstads-snickare berättar. K-d 1974. 130 s. Ill.

Om Karlstad framför allt kapitlen: Ungdomstiden i Karlstad, 1903-1908; Min arbetsdag som lärling, s.29-52. Många gamla foton.

60. Ronge, Mats, Original i Värmland. 2 uppl. K-d 1954. 326 s. Ill. (Carlstads-Gillet's skriftserie ; 6)

Många av personerna i denna, den mest seriösa av värmländska böcker om s.k. original, hör hemma i Karlstad: Rört alias Robert Olsson - luffarnas konung. Garris - Wilhelm Herman von Garrelts. Grossis - Johan Karlsson. J. A. Kruckenberg. Spå-Anna - Anna Matilda Johansson. Elefanta - Anna Lovisa Sandberg. Charlotta Johansson. Sy-Mari - Marit Nilsson. Gelbgjutarn eller Bjälla - Richard Nilson. Kalle Sprätten - Karl Elofsson. Anders Skager - Kollberg. Artisten Gun-

narsson. De fem gubbarna på bron. Våran Johansson - mästebrottaren Carl Edwin Johansson. Hööken - dr Conrad Höök (1829-1895). Haaken - dr C. A. Haak. Dr Alvinzi (1885-1930). Skämttecknaren Anders Forsberg (1871-1914). Byggmästare Lars Johansson (d. 1890). Sola i Kallsta - Eva Lovisa Holtz (1739-1828). Hybelejen - Carl Jacob Heublein (1743-1808). Elfdalingen - Erik Persson Florén (d. 1855).

Om »Sola i Kallsta» har bl.a. även Linus Brodin berättat - i boken med samma namn (1947), s. 74-87.

61. Ståhl, Manne, Mauritz Hellberg. Människan, politikern, tidningsmannen. Sthlm 1959. 123 s. Ill.

Mauritz Hellberg (1859-1947) var redaktör för Karlstads-Tidningen 1890-1939. Under många år också riksdagsman. Numer är han kanske mest känd som författare till Frödingsminnen, 1:a uppl. 1925.

62. Winberg, Carl, Från Kvarnberget till Helgeandsholmen. En torparpojkes livsöden. Sthlm 1945. 236 s. Ill.

Författaren är enligt utgivarens förord en av de färgrikare gestalterna i svensk arbetarrörelse. 1911 kom han in i riksdagen. Om Karlstadären handlar i stort sett endast första kapitlet: Stugan på Kvarnberget, s. 7-14.

63. Wästlund, Olof, Släktforskning och minnesanteckningar. K-d 1954. 392 s. Ill.

Innehåller bl.a.: Bröderna Olof och Johan som husbyggare i Karlstad, s. 112-126; Industrierna, s. 141-148; Arbetet inom Karlstads missionsförsamling, s. 185-200; Något om kommunalt arbete i Karlstad, s. 209-245.

64. Ödman, Nils Petrus, Pelle Ödmans ungdomsminnen. Sthlm.

1. 1938. 303 s. Ill.

2. Från Karlstad till Uppsala. 1939. 302 s. Ill.

N. P. Ödman, f. 1838 i Åmål, död 1911. Hans skolminnen från 1840- och 1850-talens Karlstad är klassiska. Om Karlstad berättas främst i kapitlet Morbror Pelle och hans pojkar, s. 13-52, i del 1.

Del 2 har följande av särskilt intresse: Från gamla Karlstad; »Pellepojckarna»,; Skola och gymnasium; »Platsgång»; Den stränge rektorn (J. A. Millén), s. 38-161. Om NP själv - se förordet till del 1, och En liten självbiografi, del 2. En minnesteckning över NPÖ utgavs 1912, författad av Fanny Ekenstierna och Oscar Mannström. Dessutom finns Elovsons skrift, nr. 51. - »Morbror Pelle» hette egentligen Per Olof Wigelius.

N. KARLSTAD: Historia och topografi

65. *Bergqvist, Nils Folke*, Anteckningar om Våxnäs. K-d 1981. 60 s. Ill (Carlstads-Gilletts skriftserie ; 16)

Två framstående ägare av Lilla Våxnäs herrgård var general Otto August Malmberg (1795-1864) och dennes son, landshövdingen Emil Adolf M. (1842-1913). Litteraturförteckning, s.48-49. Personregister, s.50-60.

66. *Bergqvist, Nils Folke*, Ett drama i Sandbäcksskogen 1805. K-d 1970. 47 s. Ill. (Carlstads-Gilletts skriftserie ; 11)

Major N. F. Bergqvist, död 1983, redovisar här de närmare omständigheterna kring duellen mellan fänrik Carl Thomas Arén (1774-1805) och löjtnant Reinhold Bratt (1775-c:a 1821), som ledde till den förres död 15.2. 1805. Den lilla skriften innehåller dessutom biografier över bl.a.: Carl Thomas Arén, Reinhold Bratt, Gustaf Wallencrona (1771-1852) och Eric Herlén (1782-1841).

67. *En bok om Karlstad efter branden 1865*. K-d 1965. 248 s. Ill. -Separattryck av Värmland förr och nu 1965.

Innehåll: Vintertorg / Tage Aurell, s.9-11; Karlstad 1865. Stadsbyggande för hundra år sedan / Göran Lindahl, s.12-104; Gamla Karlstadshus. En bildkavalkad med kommentarer av Göran Lindahl, s.105-122; Stadskartor och donationsjordsförhållanden i Karlstad / Gunnar Jakobson, s.123-134; De nya bostadsområdenas stadsplaner / Carl-Fredrik Holmer, s.135-159; Byggenskapen under efterkrigstiden / Per Lagergren, s.160-193; Karlstads parker förr och nu / Karl-Eric Sundberg, s.194-234; Karlstadsregionens kommunblock / Åke Lundell, s.235-248.

Av största intresse i ämnet är också Karlstad. En stad byter ansikte av Göran Lindahl i Nationen och hembygden IX, 1964, s.161-183.

68. *Bring, Erland Sam.*, De Carlstad urbe Wermlandiae / Erland S. Bring, Petrus Gust. Bergström. Lund 1787-1790. 24,12 s.

Den äldsta »boken» om Karlstad - i varje fall i denna förteckning men kanske också över huvud taget - är en avhandling i två delar på latin. Titeln lyder i översättning till svenska: Om staden Karlstad i Värmland eller Om den värmländska staden Karlstad. Avhandlingen har - enligt gällande regler - katalogiserats på professorn i ämnet, alltså Bring, men författare till avhandlingen bör Petrus Gust Bergström vara. Han föddes i Karlstad 1761, blev kyrkoherde i Östra Ljungby i Lunds stift 1812, dog 1815.

69. *Christofferson, Birger*, Karlstad. Sthlm. 1961. 172 s. Ill.

Innehåll: In mot Karlstad. I hästarnas värld. »Solstaden». Stadens hjärta. Lagerlöfs Karlstad. Frödings Karlstad. Konstens Karlstad. Karlstad i den nya litteraturen. Mellan anden och köttet. Utflykter.

Birger Christofferson är uppväxt i Karlstad och författare till flera romaner och litteraturvetenskapliga verk. I sin Karlstads-bok uppmärksammar han särskilt det litterära Karlstad, ja det kulturella Karlstad över huvud taget, men även idrottslivet fångar hans intresse, inte minst travet.

70. Dahlman, Axel, Gamla gymnasiehuset i Karlstad. K-d 1923. 56 s. Ill. Särtryck ur: Värmland förr och nu 1923.

Stadens praktfullaste världsliga byggnad, Gamla gymnasiet, är från 1759. Nummer inrymmer huset lokaler för domkapitlet, skolmuseet, Carlstads-Gillet. Fram till 1973/74 var det ärevördiga Stifts- och läroverksbiblioteket också inrymt där. Dess samlingar förvaras numer i huvudsak i Bibliotekshuset.

71. Dahlman, Axel, Karlstads stadsfullmäktiges verksamhet och stadens utveckling under de sista 50 åren. Föredrag. K-d 1913. 54 s. Ill.

Förutom en historik innehåller boken folkmängds- och skattestatistik, liksom statistik om hamnen, folkskoleväsendet, fattigvården m.m.

72. Ekdahl, Urban, Karlstad - svart på vitt. Teckningar: Urban Ekdahl, text: Inger Alestig. K-d 1982. 51 s. Ill.

Teckningar av ett 25-tal Karlstads-motiv + korta bildkommentarer.

73. Gustavson, Sigurd, Kvarteret Almen. Personer och händelser kring ett gammalt Karlstadskvarter. K-d 1948. 72 s. Ill. (Carlstads-Gillet's skriftserie ; 3)

Innehåll: Landshövdingegården. Doktorsgården. Flachska gården. Tidholmsgården.

74. Gustavson, Sigurd, När Karlstad brann. K-d 1965. 32 s. Ill. (Carlstads-Gillet's skriftserie ; 8)

Om Karlstads brand 1865. Skriften innehåller utförliga litteraturanvisningar.

75. Haga - Herrhagen - Lamberget. K-d 1962. 47 s. Ill. (Vi och vår kyrka.)

Innehåller bl.a.: Från källand och jordbruk till storindustri och djuphamn: Glimtar från Haga-Herrhagen-Lamberget: Haga. Herrhagen. Kanikenuset och Djäknefältet. Åttkantén. Järnvägen och Gösta Berlings saga. Jordbruk. Tändsticksfabrik. Lamberget. KMW + Kamy. Trädet kommer och djuphamn byggs. Industrier av många slag. Skolor och social omvårdnad. Folkbrörelsernas Herrhagen. Demokratiens genombrott. Amerikafeber. Gårdar och hem: Tybergs gård. Familjen Mide. Syster Stina (Mide). Monsens gård. Hagberg. Gubben Lind. Verkstadsarbetaren. - För texten svarar Sigurd Gustavson. Många intressanta illustrationer.

76. Hedberg, Jonas, Hedbergiska gården i Carlstad (nuvarande Älvgatan 8). K-d 1950. 24 s. Ill. (Carlstads-Gilletts skriftserie ; 4)

77. Johansson, Arnold, Händelser - Människor - Miljöer i gamla Carlstad. En berättelse i ord och bilder från slutet av 1500-talet till omkring 1930 / Arnold Johansson, Gunnar Lundkvist. K-d 1983. 142 s. Ill. (Carlstads-Gilletts skriftserie ; 17)

Ur innehållet: Carlstad år 1699. Carlstads första brosförbindelser. Hybelejens kvarn. Stadsvapnet. Revolutionen 1809. Stadskartan 1857. Branden 1865. Stadsplanen 1865. Unionsupplösningen. Översvämningen 1916. Carl IX:s staty. Utställningar. Sjukvård. Bad. Samfärdsel. Polis. Brandkår. Sola i Carlstad. Dessutom ägnas flera byggnader, platser och gator särskilda kapitel. Boken är framför allt en - mycket förnämlig - fotografisk bilderbok.

78. Karlsson, Sture, Carlstad: Solstaden. Bilder från Carlstads kommun. Foto: Sture Karlsson. Text: Britt Karlsson. Mariestad 1983. 80 s. Ill.

En konventionell fotobok helt i färg, som innehåller bilder inte bara från f.d. Carlstads stad utan också många glimtar från de forna landskommunerna, som numera ingår i Carlstad dito, förutom Hammarö och vänerskårgården. Kortfattade bildtexter. Aldrig har Carlstad framträtt lummigare än i denna bilderbok!

79. Carlstad förr och nu. K-d 1984. 208 s. Ill. (Skrifter utgivna av Föreningen för Värmlandslitteratur ; 6) - Separattryck av Werm-landica 1984. Meddelande från Föreningen för Värmlandslitteratur.

Innehåll: Staden i deltat / Rolf Edberg, s.11-17; Hertig Carl och hans silverdalar / Erik Elinder och Bertel Tingström, s.18-24; Margareta Christina von Numers / Frej Alsterlind, s.25-44; Georg Diederich Warning - Carlstads förste boktryckare / Hans Harvig, s.45-60; Fängelset i Carlstad / Anders Jansson, s.61-70; Byggnadspolitik i Carlstad efter 1865 / Håkan Eles, s.71-86; Två klassiska Carlstad-boklådor och deras ägare / Kerstin Welin Lindh, s.87-98; Gustaf Frödings skolkamrater: Carlstadsstudenterna 1878, 1879 och 1880 / Erik Elinder, s.99-112; Det gamla Hagaborg / Helmer Alsterdal, s.113-116; Mats Ronge / Gunnar Hedin, s.127-136; Köla-Uppsala-Jena-Carlstad. En värmlänningss bildningsväg och livsgärning (Bror A Larson) / Gunnar Larson, s.127-136; Fem Carlstadskonstnärer i vår tid (:Olof W. Nilsson, Stefan Johansson, Paul Grundmark, Oscar Jonsson, Arne Kilsby) / Barbro Järliden, s.137-152 s.137-152; Carlstad i litteraturen / Reidar Nordenberg, s.153-164; Klarälven - en minnesmosaik / Sven Maechel, s.165-176; »I en förvandlad stad». Carlstad 40 år efteråt / Birger Christofferson, s.177-186; Arkivkällortill Carlstads stads historia / Leif Gidlöf, s.187-202; Författarna, s.203-208.

Boken är rikt illustrerad med både gamla och nytagna foton + reproduktioner av kända och okända Carlstad-målningar.

80. Karlstads stads historia. Första delen omfattande tiden 1584-1719. Utg. av C. E. Nygren. K-d 1934. 427 s. Ill.

81. Karlstads stads historia. Andra delen omfattande tiden 1719-1815. Fortsatt av Lars Dalgren. K-d 1939. 340 s. Ill.

82. Karlstads stads historia. Tredje delen omfattande tiden 1815-1949. Fortsatt av Lars Dalgren och Ove Moberg. K-d 1954. 451 s. Ill.

83. Karlstads (stads) historia. Del 4: Karlstad under fyra sekler : Sammanfattning av delarna I-III - utvecklingen efter 1950 / på uppdrag av kommunfullmäktige författad av Ove Moberg. K-d 1983. 447 s. Ill.

1) Karlstad före 1950, s.3-190.

2) Karlstads utveckling 1950-1970.

Inledande översikt, s.191-194; Befolkning, stadsbildens förändring och bostäder, s.195-208; Näringslivet: Kommunikationernas omvandling (nya hamnar och hamnrörelsens utveckling), s.209-213; Ahlmark & Co, s.214-216; Järnvägar och landsvägsförbindelser, s.216-218; Flygtrafik, s.218-219; Industri och hantverk: Inledande översikt, s.219-223; Karlstads Mekaniska Werkstad, s.223-225; J. Wennbergs verkstad, s.225-226; Anders Löfbergs kafferosteri, s.226-227; Jantverkerier och serviceföretag, s.227-228; Handel och banker, s.228-240; Politik och stadsstyrelse: Politiska val, s.241-244; Stadsfullmäktiges sammansättning och verksamhet, s.244-252; Drätselkammare och ekonomi, s.253-263; Rätts- och samhällsskydd: Magistrat, rådhusrätt och ordningsmakt, s.264-267; Brand- och civilförsvar, s.267-272; Kommunalteknisk utveckling: Vatten, avlopp och gator, s.273-276; Karlstads energiförsörjning, s.276-279; Hälsovård, nykterhetspolitik, idrott och friluftsverksamhet: Hälso- och sjukvård, s.280-284; Nykterhetsströvanden, s.284-289; Friluftsliv och idrott, s.289-294; Socialvård: Från fattighjälp till socialvård, s.295-301; Barn- och ungdomsvård, s.302-306; Övrig social verksamhet, s.306-308; Religiösa förhållanden, utbildning och övrig kultur: Statskyrkan, s.309-313; Frikyrkosamfundet, s.313-315; Skolväsendets reformering, s.315-324; Frivillig bildningsverksamhet, s.324-326; Karlstad blir universitetsstad, s.326-330; Kulturella institutioner och övrig kultur, s.330-338; Karlstad i fest och söcken, s.339-348; Karlstad blir storkommun, s.349-363; Regional och central statlig förvaltning, s.364-368.

3) Det vidgade Karlstad

Befolkning och bebyggelse, s.369-378; Val, kommunfullmäktiges sammansättning och verksamhet, s.378-385; Kommunstyrelse och ekonomi, s.385-392; Kommunaltekniska anläggningar och samhällsskydd, s.392-397; Näringsliv: Inledande översikt, s.397-399; Jordbruk, s.399-401; Land- och lufttrafik, s.401-403;

Hamnrörelse och sjöfart, s.403-406; Tillverkningsindustri, s.406-411; Handel, banker och övrig kommersiell verksamhet, s.412-416; Socialvård, s.416-421; Hälso- och sjukvård, s.421-423; Kyrkliga förhållanden, s.423-425; Kommunala skolor och frivillig bildningsverksamhet, s.425-428; Högskolan, s.428-430; Kulturella institutioner, s.430-434; Idrottsmetropolen Karlstad, s.434-439. Efter-skrift och källupplysningar, s.440. Personregister, s.441-444.

84. Kjellin, Helge, Karlstads stads trehundrafemtioårsjubileum. Minneskrönika. K-d 1935. 78 s. Ill.

85. Lindell, Harald, Biskopsgården. K-d 1968. 79 s. Ill. (Carlstads-Gilletts skriftserie ; 10)

Innehåll: Biskopsgården, s.7-56; Utdrag ur minnesanteckningar om det Rund-grenska barndomshemmet / Maria Anckers, s.57-68; En stämningbild från Bis-kopsgården i Karlstad / Lucie Runestam, s.69-72; Minnen kring Biskopsgården på J. A. Eklunds tid / Erik Bergström, s.73-75.

86. Lindell, Harald, Grevgården. Anteckningar om en gammal gård i Karlstad. K-d 1961. 92 s. Ill. (Carlstads-Gilletts skriftserie ; 7)

Karlstads jämte Biskopsgården, ståtligaste träbyggnad från 1700-talet, tillhörde länge släkten Löwenhielm. Andra kända ägare, som omskrivs i boken, är Char-lotte von Gerdtén (1786-1875) och landssekreteraren Claes Erik Varenius (1820-1893).

87. Ljung, Ragnar (utg.), Värmlandsstädernas monografier: Karlstad - Kristinehamn - Arvika - Filipstad - Hagfors - Säffle / lo-kalredaktör: Ragnar Ljung. Göteborg 1952. 746 s. Ill. (Svenska stadsmonografier).

Innehåller om Karlstad: Karlstad: En orientering i tid och rum / Arvid Johan-son, s.9-10; Tingvalla - Karlstad / Per Stolpe, s.11-39; Karlstad förr och nu / Gilbert Svenson, s.40-99; Den statliga lokalförvaltningen / Bertil Geijer, s.100-114; Det kommunala Karlstad / Gustaf Palmér, s.115-120; Handel och köpen-skap / Eskil Melcher, s.121-128; Kyrkliga och religiösa förhållanden i Karlstad / Bror Larson, s.129-140; Skolväsendet i Karlstad / Bror Larson, s.141-159; Värmlands museum i Karlstad / Gilbert Svenson, s.160-170; / Nathan Johnson, s.171-183; Tidningspressen i Karlstad / Kulturliv i Karlstad / Carl Hasselgren, s.184-193; Något om hantverk och industri i Karlstad / Curt Wennberg, s.194-203; Facklig och politisk arbetarrörelse / Johan Espelin, s.204-217; Idrottsliv i Karlstad / Jan Lilja, s.218-222; Karlstad: Sol- och sommarstaden / Solveig Stjerne Brattström, s.223-227; Friluftsmuseet Mariebergsskogen i Karlstad - Värmlands Skansen / Lars Wickström, s.228-234.

88. Moberg, Ove, Karlstads stadsfullmäktige och Karlstads krönika 1863-1962. K-d 1962. 42 s. Ill.

89. Nilson-Anil, Alvar, Turesson, Gunnar, & Lundell, Åke, Karlstad. Stad och bygd. Sthlm 1967. 126 s. Ill.

Innehåller bl.a.: Karlstad i dag / Alvar Nilson-Anil, s.7-21; Det gamla Carlstad: Inledning och kort historik. Finnarna i Värmland. Fågellivet kring Karlstad. Kungl. Värmlands regemente och Värmlands fjältjägare. Frödings stadsepos om sin födelsestad. Fredsepoken efter 1814. Gamla skolan. Musiklivet i Karlstad i början av 1800-talet. Försångare / Gunnar Turesson, s.53-113; Regional samverkan inom Karlstads-regionen / Åke Lundell, s.114-124; Namnregister, s.125-126.

90. Nygren, Carl Emanuel, Karlstads historia omfattande de femtio åren närmast före stadens brand 1865. K-d 1914. 278 s. Ill.

Innehåll: Innehållsregister, s.VII; Illustrationsregister, s.VIII-IX; Personregister, s.X-XXI; Broar, s.5-15; Prämkanalen, s.15-23; Nya Hamnen, s.23-25; Torg och gator, s.25-31; Kajbyggnader och pumpar, s.31-35; Kyrkan, s.35-44; Gymnasiehuset och rektorsgården, s.44-47; Folkskolan, s.47-52; Rådhuset, s.52-55; Häktet och cellfängelset, s.55-57; Lasarettet, s.58; Residenset, s.58-65; Biskopsgården, s.66-73; Beskrifning öfver stadens hus och byggnader, s.73-278.

1. Nygren, Carl Emanuel, Karlstads brand 1865 och stadens senare historia. K-d 1915. 361 s. Ill.

Innehållsregister, s.V-VI; Illustrationsregister, s.VII-VIII; Personregister, s.IX-XXI; Branden den 2 juli 1865, s.1-42; Planer och åtgärder för stadens återuppbyggnad, s.42-55; Stadsbeskrifning, s.56-361.

92. Odén, Henry, Bland kungar och kavaljerer i Värmland. Omslag och teckningar av Thor Fagerkvist. Sthlm 1945. 261 s. Ill.

Innehåller bl.a.: I Carlstad 1865, s.7-13; Branden, s.14-35; Nöjeslivet närmast efter branden, s.36-41; Fredrik Odén, s.74-82; På stadshotellet, s.83-96; Teater, s.106-107; Unionskrisen, s.133-140; Musik, s.144-146; Kungabesök, s.188-190; Hollandia, s.191-193; Soirésällskapet, s.194-196; Thor (Fagerkvist), s.211; Selma Lagerlöf, s.240-247; Hybelejens salong och Anna Maria Holtz källare, s.248-257.

Författaren var under många år chef för stadshotellet i Karlstad. Han efterträddes f.ö. sin far, Fredrik Odén.

93. Ronge, Mats, Det gamla Carlstad. Ny, utökad och omarbetad upplaga. K-d 1958. 590 s. Ill.

Huvudkapitel: Tingvallastaden, s.77-288; Klara, s.289-352; Viken, s.353-386; Kvarnberget, s.387-410; Haga, s.411-442; Hagaborg och Sundsta, s.443-474; Herrhagen, s.475-522; Stadens ytterområden, s.525-564.

Det gamla Carlstad är något av en bibel för den Karlstads-intresserade. Till skillnad från Karlstads stads historia är innehållet inte ordnat kronologiskt utan topografiskt. Tyvärr är boken praktiskt taget omöjlig att komma över - en nytryckning är i sällsynt hög grad motiverad!

OBS! Personregister, s.579-588.

94. Segerborg, Hugo, Ingen var den andre lik. Berättelser från Värmlands metropol under 1800-talets sista decennier. K-d 1951. 344 s. Ill. (Carlstads-Gilletts skriftserie ; 5)

Några kapitelrubriker: Staden brinner, s.7-10; Pennalism på 1870-talet, s.59-64; Marknadsliv, s.78-86; Julintryck och påsksmällor, s.116-120; Gymnasistbalen, s.136-140; Förstamajfesten, s.141-146; Chefen Theofron Sæve, s.225-233.

Författaren var teckningslärare vid Karlstads h. a. läroverk omkring sekelskiftet, där han tidigare varit elev.

95. Wendel, B., & Dornby, Sture, Beskrivning över Karlstad med omnejd. Sthlm 1939. 184 s. Ill.

Innehåll: Historik och institutioner, s.4-14; Sevårdheter och kommunikationer, s.15-40; Läge, stadsbeskrivning och byggnationer, s.41-66; Näringslivet samt beskrivning över industrier och handel, s.67-174; Vägvisare, gaturegister m.m., s.175-184 + karta.

96. Vendel, Valdemar, Karlstad på 1860- och 70-talen. En återblick. K-d 1945. 24 s. (Carlstads-Gilletts skriftserie ; 1)

97. Vi och vår bygd. Hembygdsgillets i Karlstad årsbok 1922-1937. Red. av Sigurd Gustavson. Göteborg 1937. 175 s. Ill.

Innehåller bl.a.: Hembygdsarbetet / Ivar Vennerström, s.9-12; Hembygdsgillet i Karlstad femton år / Sven Hellqvist, s.13-19; Hembygdsgillet i Karlstad: Gillesgården Stenudden / Sven Edén, s.20-24; Hembygden och skolan / Axel Rydberg, s.30-33; Till allas säkerhet och välfärd: Krönika i ord och bild för små och stora över Karlstads stads historia, dess kommunala verk och inrättningar / Sigurd Gustavson, s.35-74; Ahlmarks - ett svenskt storrederi vid Vänershamnen / Sigurd Gustavson, s.84-102; Slukten Lidback / Carl Vilhelm Bromander, s.103-112; Musiken - ett bildningsmedel / Valdemar Dahlgren, s.129-133; Träskeden. En sannsaga från Värmland i 2 scener / Linus Brodin, s.134-140; Namn, siffror och årtal ur Hembygdsgillets i Karlstad historia, s.149-157.

98. Värmland i ord och bild. En hundraårskrönika. Sammanställd av Harald Lignell... Göteborg 1958. 775 s. Ill.

Karlstad / Mats Ronge, s.94-286. En krönika byggd på tidningsartiklar. Några smakprov ur det rikhaltiga innehållet: Den första »telegrafmaskinen» (21/2 1855); Fattigvården... (1860); Badhuset (1861); Karlstads brand, s.120-128; Kole-ran (1866); Trankvällens firande (1877); Telefonen (1882); Gustaf Frödings första krönika i Karlstads-Tidningen, s.164-166; NWT:s recension av Guitarr och Dragharmonika, s.170-171; Rivningen av Hybelejens kvarn (1892); Den första skidåvlingen (1898); Hundraårsutställningen 1903, s.195-199; Kvinnoriksdag i Karlstad, s.204-205; Från översvämningen i Karlstad maj 1916, s.227-228; Från statyvtäckningen och regementsjubileet i Karlstad sommaren 1927, s.242-248; Från Industri- och hantverksutställningen i Karlstad sommaren 1927, s.248-251; 350-årsjubileet i Karlstad, s.260-266; Biskop Runestam avskedspredikar 16/12 1956. (Sista notisen!) Sak- och ortregister, s.766-775. Boken är rikt illustrerad.

99. Välkommen till Karlstad. En bok till den nyblivne karlstadsbon. Ny uppl. Sthlm 1979. 131 s. Ill.

Innehåller bl.a.: Karlstad förr och nu / Sigurd Gustavson, s.10-20; Kultur i Karlstad / Kjell Fredriksson, s.30-39; Teaterliv i Karlstad / Ragnar Ljung, s.40-46; Musikteatern — Värmlands egen länsteater / Stig Tysklind, s.47-52; Bibliotekshuset i Karlstad / Lisa Möllerud, s.53-57; Karlstad som skolstad / Carl E. Carlén, s.59-65; Vad är KOMVUX?, s.66-68; Näringslivet i Karlstad / Jonny Ohlsson, s.71-72; Och kyrkan då...? / Henrik Ljungman, s.73-76; Lever frikyrkan i Karlstad? / David Berge, s.78-80; Idrotts- och friluftsliv / Marquard Gienfeld, s.81-90; Var i Karlstad? (Förteckning över bibliotek, arkiv, föreningar .m.), s.91-132. - Ny upplaga utkommer under 1984.

00. Värmlands läns städer... Stockholm 1915. 64 s. Ill.

Innehåller bl.a.: Karlstad / Axel Dahlman, s.2-25.

O. SAMHÄLLSKUNSKAP. ARBETE OCH ARBETSMARKNAD

101. Espelin, Johan, Karlstads metall under ett halvt sekel. K-d 1947. 243 s. Ill.

Historik över Svenska metallindustriarbetareförbundet. Avd.13.

102. Kihlström, Leif, Svenska Elektrikerförbundet, avd.16 i Karlstad 1907-1982. En minnesbok utgiven till 75-årsjubileet... Sammanställd av Leif Kihlström och Lennart Lindström. K-d 1982. 89 s. Ill.

103. Lovén, G., Karlstads stadsplan i äldre och nyare tider. Föredrag vid S.K.T.F.:s årsmöte i Karlstad 1928. K-d 1929. 15 s. Ill. (Svenska kommunal-tekniska föreningens handlingar ; 7)

104. Minnesskrift. Karlstads arbetarekommun. 1902 29/1 1932. K-d 1932. 65 s. Ill.

105. Nybom, Oscar, Karlstads typografklubbs historia 1887-1937. K-d 1937. 187 s. Ill.

P. TEKNIK, INDUSTRI

106. Fogelberg, Torbjörn, Forshaga fönsterglasbruk och Karlstads glasbruk. K-d 1982. 102 s. Ill. (Skriftserie / utgiven av Värmlands museum ; 17)

Karlstads glasbruk 1897-1929, s.55-100. Käll- och litteraturförteckning, s.101-102.

107. Nygren, Carl Emanuel, Karlstads fabriks- och hantverksförening 1847-1927. Historik med en överblick på yrkesförhållandena i forna dagars Carlstad. K-d 1927. 194 s. Ill.

Några anteckningar om skråväsendet och hantverkerierna från forna dagars Carlstad, s.7-36; Karlstads stads Fabriks- och hantverksförenings utveckling och verksamhet från 1847 till våra dagar, s.37-108; Understöd- och pensionsfond, s.111-118; Längder och biografier, s.119-169; Register till biografierna, s.187-193.

108. Till yrkenas förkovran. Minnesskrift med anledning av Karlstads Fabriks och hantverksförening 100-åriga tillvaro. Av C. W. Esping m.fl. K-d 1947. 131 s. Ill.

Innehåll: Från skråtid till nutid / Martin A. Ohlsson, s.9-49; Karlstads Fabriks- och Hantverksförening, s.50-76; Karlstads Hantverks-ungdomsgille, s.77-81; Byggnadsfrågan, s.82-85; Utställningen 1947, s.86-94; Hantverksprofiler i Carlstad: Hattmakaren (Per Eliasson); Kopparlagaren (Måns Persson Bandelin); Bokbindaren (Selma Westberg); Boktryckaren (Ernst Ander); Urmakaren (Mollstedt, A.E.); Bleckslagaren (Karl Ad. Falk); Weverk - tre generationer / Erik Bergström, s.95-119; Karlstads Fabriks- och hantverksförenings fonder.

Q. EKONOMI OCH NÄRINGSVÄSEN

109. Aktiebolaget Karlstads Mekaniska Werkstad 1873-1933. K-d 1933. 101 s. Ill.

Historik över Karlstads största industri.

Innehåll: Aktiebolaget Karlstads Mekaniska Werkstad, s.5-27; Verkstaden i

Karlstad, s.29-65; Verkstaden i Kristinehamn, s.67-101. Rikt bildmaterial. En färskare skrift om KMW är KMW-bladet: Jubileumsskrift 1860-1960. K-d 1960. 64 s. Innehåll: Gustaf Adolf Andersson (1832-1884); KMW:s grundare / Mats Ronge, s.4-9; KMW före sekelskiftet / Ove Moberg, s.10-19; Rapsodi i ord och bild, s.20-64.

110. Från Vänern till Västerhavet. En minnesskrift utg. av O.F. Ahlmark & Co. Eftr. AB, Karlstad, med anledning av dess 100-årsjubileum. K-d 1947. 130 s. Ill.

Innehåll: Vänerhav / Helge Kjellin, s.5-6; Handel och sjöfart på Vänern under gångna tider / Helge Kjellin, s.9-88; Ett sekel med Ahlmarks, s.93-110; Ahlmarks i dag, s.111-126.

111. Ett halvsekel i järnbranschens tjänst. Minnesskrift 1899-1949. Utg. av Herman Geijers & Co Aktiebolag, Karlstad. K-d 1949. 208 s. Ill.

Innehåll: Herman Geijer - affärsmannen, s.11-146; Herman Geijer - medborgaren: Kommunala uppdrag. Köpmannaorganisationerna. Bankuppdrag m.m., s.147-205. Boken är rikt illustrerad.

112. Sandgren, Sven, Ammunitionsfabrikerna Marieberg och Zakrisdal 1938-1953. En historik. K-d 1982. 106 s. Ill.

1939-40 flyttade ammunitionsfabriken Marieberg från Sthlm till Karlstad och blev Zakrisdalsverken. Där om berättar fabriken chef 1943-1957.

113. En verkstad i Karlstad. Minnesskrift utgiven med anledning av C.J. Wennbergs mekaniska verkstads 75-åriga tillvaro 1875-1950. K-d 1950. 108 s. Ill.

Innehåller bl a.: Från smedja till modern verkstad / Ove Moberg, s.10-73:

114. Wermlands Enskilda Bank 1833-1908. K-d 1910. 78 s. Ill.

Enda historiken - hitintills - över Sveriges äldsta provinsbank, som numer heter bara Wermlandsbanken.

R. SPORT OCH IDROTT

115. För fulla segel in i 80-talet. Jubileumsskrift. Utg. av Karlstads kanotförening. K-d 1980. 112 s. Ill.

116. Färjestad BK 1932-1982. K-d 1982. 96 s. Ill.

Historik över Färjestad BK, som på sin meritlista har bl.a. ett svenskt mästerskap i ishockey 1981.

1977 utkom en skrift om klubben kallad Sopa på, FBK! Den var sammanställd av Leif Kihlström m.fl. och uppgick till 127 s. Illustrerad.

117. Idrottsföreningen Götas jubileumsskrift. K-d 1944. 89 s. Ill.

118. Karlstads Segelsällskap: Minnesskrift vid Karlstads Segelsällskaps 75-årsjubileum 1959. K-d 1959. 152 s. Ill.

Tidigare utgivna minnesskrifter trycktes 1904, 1924, 1934.

S. KRIGSVÄSEN

119. Hedberg, Jonas, Kungl. Artilleriet och tyggårdarna i Karlstad. Sthlm 1979. 32 s. Ill.

Innehåll: Artilleriet - arméns särting; Befästningsplaner i Karlstad under 1600-talet; Artilleri och tyghus under Stora ofreden; Planer och verklighet kring Karlstads sista tyghus; Tyggårdens läge; Tyghusets materialbestånd; Karlstadsartilleriets sista halvsekel; Final; Sakregister, s.32.

120. Nordensvan, Carl Otto, Värmlands regementes (Närkes och Värmlands regementes) historia. 1-2. Sthlm 1904. Ill.

1: Regementets historia. 412 s. - 2: Personalhistoria. 308 s.

Av del 2 utg. av C.E. Nygren en ny omarb. uppl. 1911. 329 s. Innehåll: Personalhistoria tillika med en öfversikt af Värmlands regemente 1903-1910. Register till lefnadsteckningarna, s.323-329.

121. Värmlands regemente 350 år. En jubileumsbok sammanställd av Torsten Melcher. K-d 1976. 244 s. Ill. + Suppl. 7 s.

Innehåll: Åren 1626-1949. En historisk resumé av Per Eric Nordquist, s.6-46; Åren 1950-1975. En krönika sammanställd av Torsten Melcher och Alf Wiman, s.47-196; Åren 1950-75. Några data, s.197-242. - Boken bygger till stor del på klipp ur tidningspressen.

122. Zeeh, Erik, Kungl. Värmlands regementes historia. Under medverkan av officerare och underofficerare. Senare upplagan 1617-1950. K-d 1951. 514 s. Ill.

Ur innehållet: Återblick på regementets historia intill år 1911, s.3-67; Regementet flyttar till Karlstad, s.86-122; Regementet år 1950, s.222-280; Levnadsteckningar 1617-1950, s.313-492; Källor och litteratur, s.308-312.

U. DJUR OCH NATUR

123. Bolin, Lorentz, Karlstad ur natursynpunkt. K-d 1948. 113 s. Ill.
Varje sida består av foto + kort bildtext.

124. Furuholm, Lars, Naturvårdsinventering i Karlstads kommun 1974-75. K-d 1977. 60 bl. Ill. + 2 kartor. (Översiktlig naturvårdsinventering i Värmland)

Litteraturförteckning, s.58-60.

125. Heijkensköld, Richard, Kaplansholmen i Karlstadsdeltat. Uppsala 1974. 52 s. Ill.

Innehåll: Klarälvsdeltat, s.5-13; Hydrologi, s.15-18; Deltabildning, s.19-22; Äldre kartor, s.23-30; Morfologi, s.35-42; Vegetation och fauna, s.43-46; Människans påverkan på utvecklingen, s.47-48; Undersökningsområdets vetenskapliga värde, s.49-50; Litteratur och kartor, s.51-52.

126. Heijkensköld, Richard, Naturlandskapets utveckling i karlstadstrakten. K-d 1981. 90 s. Ill.

Innehåll: Terrängformer; Berggrund; Istider; Senaste istiden; Landisens erosion; Landisens avsmältning; Landisens avlagringar; Landets höjning; Vågorna; Massrörelser; Det rinnande vattnet; Vinden; Torvmarksbildning; Människan; Arnäs udde; Tyrterrängen; Sörmon; Klarälvens delta; Låstips; Namnregister. Boken är mycket rikt illustrerad med foton, kartor m.m.

127. Magnusson, Nils H., Beskrivning till kartbladet Karlstad. Av Nils H. Magnusson och R. Sandegren. Sthlm 1933. 118 s. Ill. + karta. (Sveriges geologiska undersökning. Serie Aa ; 174)

Innehåll: Berggrunden, s.12-54; Jordlagren, s.55-113; Källor, s.114-115; Fornlämningar, s.116-17.

128. Weiderstrand, Uno, Inventering av fågellivet på Kaplansholmen med närmaste omgivning... Av Uno Weiderstrand, Jan Eric Björck, & Anders Hansson. K-d 1973. 48 s. Ill.

Ur innehållet: Kaplansholmen, s.4-12; Heden, s.13-33; Örsholmen, s.34-43.

V. MEDICIN

129. Clarholm, Per, Lasarettets historia och beskrifning öfver det nya lasarettet samt årsberättelsen för 1905 och 1906. K-d 1907. 119 s. Ill.

Innehåller bl.a.: Länslasarettets i Karlstad historia, s.12-87; Biografier öfver läkare vid lasarettet, s.90-96; Beskrifning öfver det nya lasarettet, s.97-119.

En betydligt färskare bok i ämnet är: Blom, Torsten, Flera olyckliga uslingar utgå friske och helbregde därifrån: Sjukhusvård i Karlstad under 200 år. 3 uppl. 1982. 80 s. Ill.

Tillägg. Ny bok:

Ludvigsson, Bertil, Långt från de svartplöjda fälten. K-d 1984. Konstnärlig fotobok med Karlstad-motiv.

FÖRFATTARREGISTER

Almquist , Harry: 3	Ekenstierna, Fanny: 64
Alestig, Inger: 72	Eklund, Ragnar: 29
Alsterdal, Helmer: 79	Eles, Håkan: 79
Alsterlind, Frej: 79	Elinder, Erik: 50,79
Ancker, Estrid: 44	Elovson, Harald: 51
Anckers, Maria: 85	Espelin, Johan: 87,101
Andersson, Lars: 18	Esping, C.W.: 108
Aurell, Tage: 19,20,67	Eurén, Erik: 52
Bengtson, Erik: 21,22,23,24	Falk, Hugo: 30
Bengtsson, Gustaf: 8	Fallén, C.F.: 9
Berge, David: 99	Fogelberg, Torbjörn: 106
Bergqvist, Bertil: 8	Fredriksson, Kjell: 1,99
Bergqvist, Nils Folke: 45,65,66	Fröding, Gustaf: 31
Bergström, Erik: 46,85,108	Furuholm, Lars: 124
Bergström, Petrus Gust.: 68	Gardberg, C.J.: 53
Björck, Jan Eric: 128	Geijer, Bertil: 87
Blom, Torsten: 129:anm.	Genander, O.W.: 6
Bolin, Lorentz: 123	Gidlöf, Leif: 79
Borgström, Eric: 47	Giesenfeld, Marquard: 99
Bring, Erland Sam.: 68	Gustavson, Sigurd: 73,74,75,97,99
Brodin, Linus: 60:anm.,97	Gyllenius, Petrus Magni: 53
Bromander, Carl Vilhelm: 2,3,7,8,48,97	Hansson, Anders: 128
Carldén, Carl E.: 99	Harvig, Hans: 79
Christoffersson, Birger: 25,26,69,79	Hasselgren, Carl: 54,87
Chronander, Bror: 10	Hedberg, Jonas: 76,119
Clarholm, Per: 129	Hedin, Gunnar: 79
Dahlman, Axel: 7,70,71,100	Heijkenskjöld, Richard: 125,126
Dahlgren, Valdemar: 97	Hellberg, Mauritz: 16
Dahlström, Rolf: 27,28	Hellqvist, Sven: 97
Dalgren, Lars: 7,81,82	Hofsten, Erland: 9
Dornby, Sture: 95	Holmer, Carl-Fredrik: 67
Edberg, Rolf: 79	Håkansson, Edw.: 8
Edén, Sven: 97	Hörnstein, Charles: 39
Edestam, Anders: 49	Jakobsson, Gunnar: 67
Ekdahl, Urban: 72	Jansson, Anders: 79

Jernström, Våring: 32
Johansson, Arnold: 77
Johansson, Arvid: 87
Johansson, Georg: 5
Johnson, Nathan: 87
Järliden, Barbro: 79
Kajiser, Rolf: 55
Karlsson, Marianne: 78
Karlsson, Sture: 78
Kihlström, Leif: 102,116
Kjellin, Helge: 110
Lagergren, Per: 67
Larson, Bror: 8,40,87
Larson, Gunnar: 79
Larsson, Morgan: 56
Leander, Zarah: 11
Lignell, Harald: 98
Lilja, Jan: 87
Lilljebjörn, Erik Gustaf: 57
Lindahl, Göran: 67
Lindell, Harald: 85,86
Lindström, Lennart: 102
Lindström, Valter: 41
Ljung, Ragnar: 42,87,99
Ljungman, Henrik: 99
Lovén, G.: 103
Ludvigsson, Bertil (tillägg)
Lundell, Åke: 67,89
Lundin, Ingemar: 33
Lundkvist, Gunnar: 56,77
Lundkvist, Olle: 34
Maechel, Sven: 79
Magnusson, Nils H.: 127
Mannström, Oscar: 64
Melcher, Eskil: 87
Melcher, Torsten: 121
Moberg, Ove: 17,82,83,88,109,113
Mossberg, Karl-Åke: 9
Möllerud, Lisa: 99
Nilsson, H.: 8
Nilson-Anil, Alvar: 89
Nordenberg, Reidar: 79
Nordensvan, Carl Otto: 120
Nordquist, Per Eric: 121
Nybom, Oscar: 105
Nygren, Carl Emanuel: 52, 58, 80, 90
91,107,120

Nylund, Sven: 8
Odén, Henry: 92
Ohlsson, Jonny: 99
Olsson, Martin A.: 108
Ohlsson, Olle: 35,36,37
Olsen, Erik: 59
Palmér, Gustaf: 87
Palmqvist, J.V.: 8
Ronge, Mats: 60,93,98,109
Runestam, Lucie: 85
Rydborg, Axel: 97
Sandegren, R.: 127
Sandgren, Sven: 112
Segeberg, Hugo: 94
Skoglund, Ragnar: 10
Stark, Sigge: 25:anm
Stjerne-Brattström, Solveig: 87
Stoipe, Per: 87
Ståhl, Manne: 61
Sundberg, Karl-Eric: 67
Sundin, Sven-Rune: 11
Svenson, Gilbert: 87
Tingström, Bertel: 79
Toijer, Daniel: 53
Turesson, Birgit: 12
Turesson, Gunnar: 89
Tysklind, Stig: 99
Weiderstrand, Uno: 128
Welin-Lindh, Kerstin: 79
Wendel, B.: 95
Vendel, Valdemar: 13,96
Wennberg, Curt: 87
Wennerström, Ivar: 97
Wickström, Lars: 87
Wiman, Alf: 121
Winberg, Anne-Marie: 11
Winberg, Carl: 62
Witt, Nisse: 38
Wästlund, Olof: 63
Zeeh, Erik: 122
Ågren, Per: 43
Åkerblom, Sigfrid: 14
Ödman, Nils Petrus: 64

Värmlands museums utställningar i samband med 400-årsjubileet:

I MUSEET PÅ SANDGRUND

14/4-sept Karlstad i bild

Sommarutställning producerad av museet i samarbete med Carlstad-Gillet. Konst, grafik och bilder med Karlstadmotiv, även skulpturmålningar, från olika tider, souvenirer och andra föremål med Karlstadmotiv, gamla och nya vykort och fotografier samt kartor över Karlstad.

I GAMLA BADHUSET

4/3-sept Sundstagsgymnasiets elevers projekt på temat Karlstad 400 år. Stor utställning med modeller, miljöer, interiörer. Aktiviteter och entré t o m 11 mars, därefter fri entré.

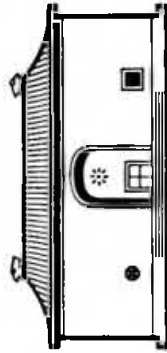
24/3-sept Vatten, bad och badhus i Karlstad

En utställning producerad av museet inne i en stor, åttkantig »badpaviljong». Föremål och bilder om hälsobrunnar, badstugor, hygien, badhus, brunnsmusik m m.

MUSEET och ARKIVEN i två byggnader...

Värmlands museum har sin verksamhet förlagd till två platser: i museibyggnaden på Sandgrundsudden och i Gamla Badhuset på Norra Strandgatan på bekvämt gångavstånd, ca 500 m. Se punktmarkering på kartan.

VÄRMLANDS MUSEUM

VÄRMLANDS MUSEUM, SANDGRUND
tel: 054/111419

öppettider:

hela året lörd - sönd 1200-1600
söndag 15 juni-14 augusti
vinterstid endast 1800-2000

De tre arkiven har sina lokaler i Gamla Badhuset på Norra Strandgatan.

VÄRMLANDSARKIV
tel: 054/152280

FOLKRÖRELSEARNAS ARKIV
tel: 054/153642

EMIGRANTREGISTRET
/KINSHIP CENTER
tel: 054/159269.

Forskn. ärend. /159272

ARKIVEN

gemensamma öppettider:

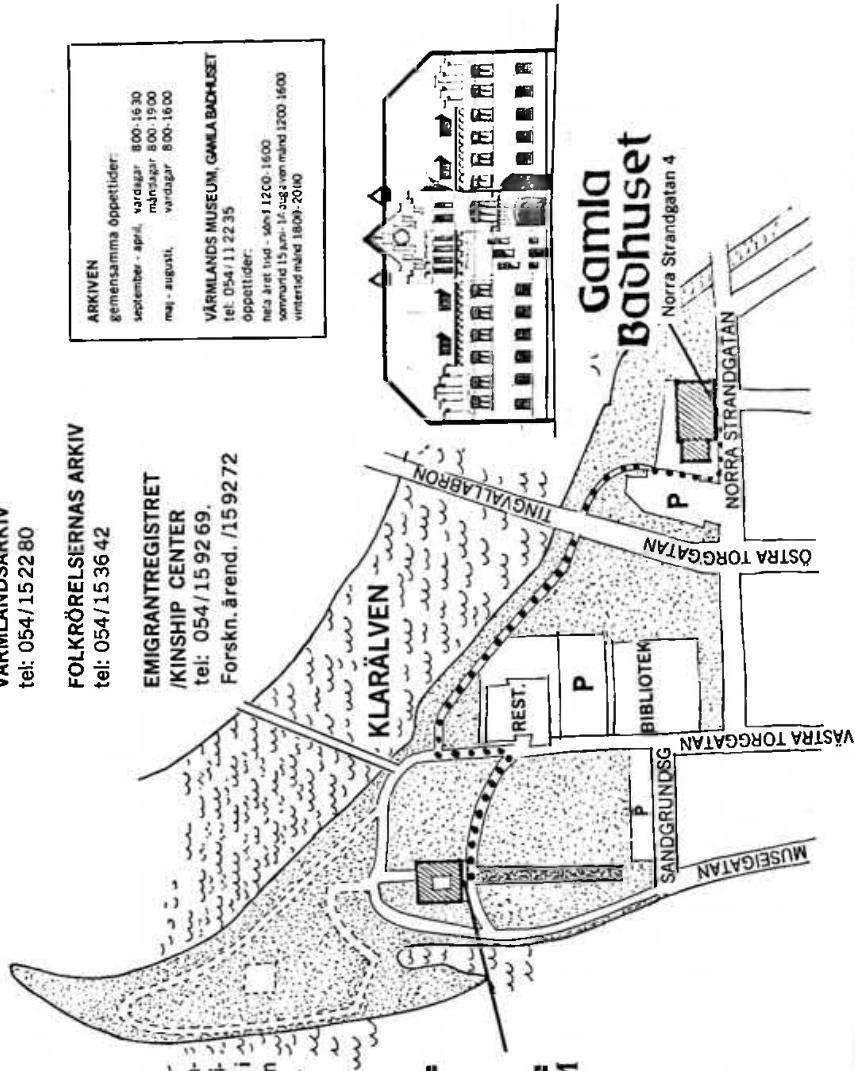
september - april, vardagar 8:00-16:30
måndagar 8:00-19:00
maj - augusti, vardagar 8:00-16:00

VÄRMLANDS MUSEUM, GAMLA BADHUSET

tel: 054/112235

öppettider:

hela året lörd - sönd 1200-1600
söndag 15 juni-14 augusti
vinterstid endast 1800-2000

**VARMLANDSSAMLINGEN
OCH STIFTS- OCH
LAROVERKSIBLIOTEKET
PÅ KARLSTADS
STADSBIBLIOTEK**

OBS! BILDTEXT

Omslaget:

Den övre bilden föreställer Gamla gymnasiet, (teckning av Bertha Helk), där Stiftsbiblioteket var inrymt 1759-1973, och den nedre Bibliotekshuset, invigt 1973, som bl a inrymmer Karlstads stadsbibliotek.

VÄRMLANDSSAMLINGEN OCH STIFTS- OCH LÄROVERKSBIBLIOTEKET PÅ KARLSTADS STADSBIBLIOTEK

AV

BENGT ÅKERBLOM

VÄRMLANDSRUMMET

Böcker som handlar om Värmland och - i viss utsträckning - om värmlänningar bildar en särskild avdelning inom Stadsbiblioteket, en värmlandssamling, som allmänheten har tillgång till i Värmlandsrummet, beläget på biblioteksplanet i Bibliotekshuset, alltså en trappa upp, innanför bibliotekets stora läsesal. Hela samlingen ryms förvisso inte i Värmlandsrummet, men mer härom nedan.

Alla intresserade av värmlandslitteratur är välkomna att besöka rummet för att låna av böckerna där, (alla böckerna utom referenslitteraturen, böckerna, märkta med "ref" på ryggen, placerade på hyllorna längst in, är lånbara) eller för att sitta där och läsa värmlandslitteratur förstås! Eftersom rummet tyvärr måste hållas låst, får varje besökare först vända sig till bibliotekets information för att bli insläppt (och skriva in sig i "gästboken").

ALFABETISK VÄRMLANDSKATALOG

Invid Informationen finns ett katalogskåp, som bl a innehåller en särskild, gammaldags kortkatalog, där kort på författare och boktitlar står alfabetiskt ordnade. I allmänhet finns det mer än ett ex av varje värmlandsbok men i vissa fall kan boken enbart stå att finna i bokmagasinet eller i arkivet. På kortet, ibland på baksidan, står då under hyllsignum angivet mag. eller arkiv. Vanligare är dock beteckningen även mag. och även arkiv, vilket förstås innebär att

boken ifråga inte finns bara i Värmlandsrummet utan också på dessa ställen. Beteckningen småtr., som inte är så ovanlig, anger att det är frågan om småtryck, en liten trycksak, som förvaras i lådor under några av hyllorna i Värmlandsrummet.

Ännu är endast en del av hela värmlandssamlingen lagd på data. Således återfinns bara mellan en tredjedel och en fjärdedel av samlingens c:a 4000 skrifter upptagna i bibliotekets mikro-fichekatalog. Varje katalogpost på mikrokortet avslutas med en uppgift om hyllplacering, ofta signum Ncag ifråga om värmlandsböcker, lokalplacering, vilken ifråga om böcker på huvudbiblioteket anges med ett "Hb". Beteckningen "HB:Värml" betyder att boken ifråga finns i Värmlandsrummet, "HB:Värml:mag" att den finns i magasinets värmlandshylla och "HB:Värml:arkiv" att boken står att finna i arkivet.

SYSTEMATISK VÄRMLANDSKATALOG

I själva värmlandsrummet finns en systematisk kortkatalog, alltså en katalog där böckerna är ämnesvis ordnade. Exempelvis böcker om värmländska dialekter söks således på avdelning Fc eller, som det heter på biblioteksspråk, signum Fc. Alla böcker som i nämnvärd mån behandlar en ort eller en socken, topografisk litteratur med andra ord, skall i princip kunna gå att söka i katalogen på signum Ncagz + ortens namn alfabetiskt ordnat. Böcker om Brattfors till exempel söks alltså i katalogen på Ncagz Brattfors; eventuell bok om kyrkan i Brattfors på Ncagz Brattfors:kyrkan. Den eventuella skriften om Brattfors kyrka skulle också ha kunnat spåras på avdelning Icdc, kyrkoarkitektur. Till de flesta böckerna i värmlandssamlingen finns det flera "ingångar", som alltså skapas genom att böckerna dubbel- eller trippelklassificeras osv. Hyllplaceringen, som anges av signumet överst på kortet, bredvid författarnamnet eller annat uppslagsord, kan dock bara vara en.

Utöver den stora systematiska katalogen över värmlandssamlingens, alltså inte bara Värmlandsrummets böcker, finns det ett mindre katalogskåp, som innehåller systematiskt ordnade kort på artiklar i årsböcker, tidningar och tidskrifter. Material som annars kan vara svårt att få tag på med hänsyn till att Bibliotekstjänst databas över artiklar, A-sök, innehåller rätt lite av lokalt intresse. Artiklar från de senaste 10 åren är det f n

rätt tunnsätt av i Värmlandsrummets artikelkatalog.

MEST BÖCKER

Värmlandssamlingen i Värmlandsrummet består huvudsakligen av böcker. Dessa är ordnade enligt det vanliga biblioteksuppställningssystemet. På avdelningen A till exempel står bl a bibliografier, alltså litteraturförteckningar, om värmländska företeelser - exempelvis Arne Eklunds om värmlandsfinnarna, vilken innehåller 700 referenser till böcker och artiklar, som helt eller delvis behandlar detta ämne.

En annan mycket omfångsrik avdelning är Hc, skönlitteratur på svenska. Romaner och annan fictionslitteratur, som kan misstänkas skildra värmländska miljöer eller rentav värmlänningar, har nämligen också sin plats i värmlandssamlingen. (I allmänhet finns dock åtminstone ett ex av sådan litteratur också i stadsbibliotekets allmänna skönlitteraturavdelning.)

Noteras bör att, böcker på mål, vare sig det är fråga om vers eller prosa, kommer sist på avd. Hc och betecknas med signum Hc.08.

Största facklitteraturavdelningen i Värmlandsrummet är Ncag, som till nästan en tredjedel består av periodisk litteratur, främst årsböcker, ex Värmland förr och nu, som alltid placeras först inom varje avdelning. (Periodica är märkta med ett "p" inom parentes efter hylsignum på bokryggen). På avdelning Ncag återfinns framförallt sockenböcker och annan ortsbeskrivande litteratur, topografica med ett finare ord. Böckerna är tyvärr inte ordnade efter ämne som i systematikatologen utan efter författare eller titel. Böcker om Kil eller, rättare sagt om Stora Kil som socknen heter, står därför först eftersom deras författare heter Frej Alsterlind.

BÖCKER OM KARLSTAD

d v s inte kommunen utan f d staden, utgör slutligen en särskild avdelning i Värmlandsrummet. Den består av några hylor alldeles till höger om ingången från läsesalen. Böckerna är ordnade systematiskt även här. Under karlstadshyllan hänger lådorna med småtryck. Dessa är likaledes ordnade ämnesvis men uppdelade i två hälfter, småtryck och småtryck i A4-format.

TIDSKRIFTER

Värmlandsrummet inrymmer också några hyllor med värmländska tidskrifter såsom Värmlandsornitologen, Brunskebocken, Bryggan, Wermlandiana osv. Några tidskrifter finns i dubbla ex, vilket innebär att de också finns på mer lättillgängliga ställen som tidningsrummet exempelvis.

KLIPPSAMLINGEN

Klippsamlingen innehåller diverse klipp ur olika tidningar, mest NWT och VF dock, från ca 1974 och framöver. Klippen t o m 1986 förvaras i pärmar, uppdelade i tre huvudavdelningar: 1) Värmland allmänt, systematiskt ordnat; 2) Personer, alfabetiskt ordnade; 3) Socknar, alfabetiskt ordnade. (En klippsamling om Karlstad är under uppbyggnad). Klipp fr o m 1987 är ordnade kronologiskt. I början av varje pärm med sådana klipp finns en förteckning, avsedd att ge en snabb uppfattning om vad pärmen innehåller. Tidningsartiklarna är än så länge inte katalogiserade annat än undantagsvis.

INVENTARIER

ärmlandsrummet är inte överdådigt möblerat, men några av inventarierna förtjänar särskilt omnämnande. Den magnifika soffan i ek med överdrag i gyllenläder brukar dra till sig blickarna. Soffan härrör från gamla Stifts- och läroverksbiblioteket, som fram till årsskiftet 1973/74 förvarades i Gamla gymnasiet, Karlstads förnämligaste kulturbyggnad. Soffan var en gåva från fil.dr. Carl Kjellin. Det är en pastisch från detta århundrande i en stil som kanske mest liknar barockens. Mönstret till det vackra gyllenlädret är hämtat från en soffa i Vita havet på Stockholms slott. I Stiftsbibliotekets ägo fanns också några gyllenläderstolar, som tillföll Värmlands museum, och två glober, en himmels- och en jordglob, från 1600-talet. Den förstnämnde globen är fö ett verk av en känd globtillverkare, en Blaeu, som bl a varit assistent till Tycho Brahe på Ven. Dessa glober står numer på skolmuseet i Gamla gymnasiet. Uppmärksamhet brukar också porträttet av Fredrik Fryxell med sin magnifika guldrum väcka. Detta kommer också från Stifts- och läroverksbiblioteket. Porträttet av den store forskaren och boksamlaren Fredrik Fryxell, här iklädd Gustav III:s nationella

dräkt, är målat av karlstadskonstnären Erik Jonaeus, mest känd kanske för sin målning av helvetet i Gräsmarks kyrkas tak. Fryxell donerade 1794 en samling på 2.500 skrifter i c:a 120 band till Stifts- och läroverksbiblioteket. Samlingen kallas den Fryxellska eller Bibliotheca Wermlandica och förvaras numer i Stadsbibliotekets arkiv. En utförlig, tryckt katalog, upprättad av Nils Lindahl, finns över samlingen, som bl a innehåller den av släktforskare så efterfrågade handskriften Wärmelands Slägte-Bok (som vi också har på mikrokort) och originalet till Diarium Gyllenianum, den värmländske prästmannen Petrus Gyllenius märkliga dagbok från mitten av 1600-talet. På hyllan ovanför referensböckerna står ett litet huvud, Morianen, utfört av bildhuggaren Liss Eriksson, som till Christian Eriksson från Taserud utanför Arvika, mästare till bl a statyn av hertig Karl utanför länsresidenset. Väggarna pryds av bilder från det gamla Carlstad före och efter branden 1865 och Erling Ärlingssons affisch från mitten av 1950-talet, som gör reklam för ångaren Selma Lagerlöf, som då fortfarande trafikerade Fryken. Den stora modellen av Carlstad grundläggningsåret 1584 utgjorde en del av den omfattande utställning till stadens ära som elever vid Sundstagymnasiet skapade vid 400-årsjubileet 1984.

MAGASIN, ARKIV OCH TIDNINGSARKIV

Som tidigare påpekats finns inte alla Värmlandssamlingens böcker och småtryck, uppskattningsvis 4000 titlar, i Värmlandsrummet. I princip skall 1 ex av varje titel förvaras i arkivet. Arkivexemplaret får inte lånas hem men kan studeras på biblioteket, exempelvis i Värmlandsrummet mot deposition av vederbörlig legitimation i informationen. Arkiv-ex kan lånas ut till andra bibliotek som läsesalslån.

Böcker i arkiv och magasin får den intresserade tag i genom att vända sig till Informationen. Magasinsexemplaren får lånas hem, men mot kvitto. (Värmlandsrummets böcker lånas ut på vanligt vis via låneexpeditionen.) I magasinet, beläget under biblioteksplanet i Bibliotekshusets bottenvåning och inte öppet för allmänheten, förvaras bl a också äldre årgångar av tidskrifter och årsböcker - förutom värmlandsböcker och vanliga böcker.

I bokmagasinets närhet finns tidningsarkivet. Detta innehåller lägg av Karlstads-Tidningen från 1886 till 1988, med vissa års-luckor, Värmlands Folkblad, grundad 1918, från 1924 och Nya Wermlands-Tidningen från 1878 med undantag av åren 1917-1938. De äldsta årgångarna av NWT, grundat 1836, förvaras i arkivet jämte några andra lokaltidningar från slutet av 1700- och början av 1800-talen. (Eftersom biblioteket äger NWT på mikrofilm 1836-1959, ser vi helst att den används istället för de sköra tidningarna.) I tidningsarkivet går det bra att sitta och läsa. Vägen dit går via Informationen, där besökaren får skriva in sig i en "gästbok".

STIFTS- OCH LÄROVERKSBIBLIOTEKET

Innanför bokmagasinet, närmare bestämt i Bibliotekshusets skyddsrum, inryms de imponerande resterna av det gamla Stifts- och läroverksbiblioteket eller Karlstads gymnasiebibliotek. Biblioteket har anor från 1600-talet, då en superintendent, alltså biskop, donerade ett hundratal böcker till läroverket, som är över 300 år gammalt. Hela biblioteket blev dock lågornas rov vid den stora stadsbranden 1752. På kort tid byggdes emellertid en ny ståtlig läroverksbyggnad, inrymmande ett ingalunda betydligt bibliotek, upp. Framför allt tack vare gåvor och testamenteriska förordnanden av biskopar och andra prästmän blev biblioteket så småningom imponerande stort. Före flyttningen och delningen 1973 skall biblioteket ha omfattat c:a 90 000 titlar och upptagit minst 2500 hyllmeter, dublettsamlingen inräknad. Handskriftssamlingen, som bl a innehöll redaktör Mauritz Hellbergs samling på 1400 brev, inkl. några från Gustaf Fröding, och ett vackert pergamentexemplar av Magnus Erikssons landslag från 1400-talet, överfördes redan 1972 till Folkrorelsernas arkiv för Värmland, som numera huserar i Gamla badhuset. Där, men förvaltad av Värmlandsarkiv, förvaras också den Bromanderska samlingen, en guldgruva för släktforskare. Katalog finns över denna förnämliga handskriftssamling.

I samband med att Stifts- och läroverksbiblioteket upphörde som egen institution 1973 överfördes några hundra hyllmeter böcker till Högskolans bibliotek. I huvudsak var det frågan om böcker ur stiftsbibliotekets 1900-talssamling. Huvuddelen av böckerna är tryckta före 1900. Av inkunabler, alltså 1400-talstryck,

äger biblioteket 7 volymer. Den äldsta är från 1491, tryckt i Denveter, Boethius De Consolatione Philosophiae, alltså Filosofins tröst, en sedan 500-talet kär läsning för många, som först häromåret översattes till svenska.

Bland andra skatter i Stiftsbiblioteket kan nämnas Encyclopédie ou dictionnaire..., utgiven av monsieur de Felice, 1770-, i 58 band, varav 10 endast innehåller illustrationer. Av Svenska Akademiens handlingar äger biblioteket en fullständig svit från 1786 till dags dato. Av gamla utgåvor av fornnordisk litteratur har biblioteket en fin samling. Många av de böckerna är märkta med ett "G.F." på ryggen, vilket skall uttolkas Götiska Förbundet. Tack vare biskop C.A. Agardh, som biblioteket har hundratals böcker av med hans namnteckning i, erhöll nämligen biblioteket på 1840-talet c:a 200 böcker, som varit i detta illustra sällskaps ägo.

En mycket värdefull avdelning i Stiftsbiblioteket utgörs av doktorsavhandlingar från främst Uppsala och Lund, som upptar c:a 100 hyllmeter. De äldsta avhandlingar, från före 1850, är inte katalogiserade. I övrigt är bibliotekets böcker dock katalogiserade. En alfabetisk katalog, som bygger på katalogiseringsprinciper, som gällde på 1920-talet, finns på biblioteksplanet, över Stiftsbibliotekets böcker. I princip är böcker ur gamla samlingen, alltså tryck före 1900, ej till hemlån.

I samma rum som Stiftsbiblioteket finns några arkivskåp, som innehåller Lagerlöfska släktarkivet, vilket är tillgängligt för medlemmar av den Lagerlöfska släktföreningen endast. Materialet om Selma Lagerlöf är magert. Det förvaras i huvudsak på Kungliga biblioteket.

Den Nygreńska porträttsamlingen, som också logerar i Stiftsbibliotekets lokaler, innehåller foton på 6000 värlänningar från 1800-talet och början av 1900-talet. Kartskåpet i samma rum innehåller lite av värländskt intresse. Stadsbiblioteket kan dock skryta med inte mindre än två kompletta ex av den ekonomiska kartan för Värmlands län från 1880-talet, varav det ena, mest stryktåliga ex-et, förvaras i arkivet. Stifts- och läroverkbibliotekets samlingar står inte öppna för allmänheten.

UPPDELAD VÄRMLANDSSAMLING

Som framgår av det ovan sagda är Värmlandssamlingen lokalmäsigst uppdelad. Allt materialet är dock i princip sökbart i de båda kortkatalogerna, den systematiska i Värmlandsrummet, och den alfabetiska invid biblioteksinformation. Tilläggas bör dock att Stiftsbiblioteket ännu innehåller en hel del värmlandstryck, i huvudsak småtryck av både äldre och nyare datum, och att dessa sökes med hjälp av stiftsbibliotekskatalogen.

ROHLOFFSKA SAMLINGEN

På Karlstads stadsbibliotek finns ytterligare en värmlandssamling, Rohloffska samlingen, som tillhör Wermländska sällskapet i Stockholm. Bergsingenjören Tage Rohloff, som varit en hängiven Wermlandicasamlare, hade vid sin bortgång 1977 testamenterat sin samling av värmlandsböcker, klipp och vykort m m till Sällskapet, som sedermera deponerat den här. Över det tryckta materialet finns en kortkatalog upprättad genom Föreningens för Värmlandslitteratur försorg. Samlingen förvaras i ett rum, som i princip inte är tillgängligt för allmänheten, men salslån ur samlingen kan erhållas via bibliotekets information.

I samma lokal förvaras också geijerforskaren Bengt Redells samling böcker och artiklar om och av Erik Gustaf Geijer. Ägare är Geijersamfundet, som deponerat materialet hos Karlstads stadsbibliotek. Geijersamlingen omfattar c:a 12 hyllmeter, medan den Rohloffska upptar c:a 50 hyllmeter.

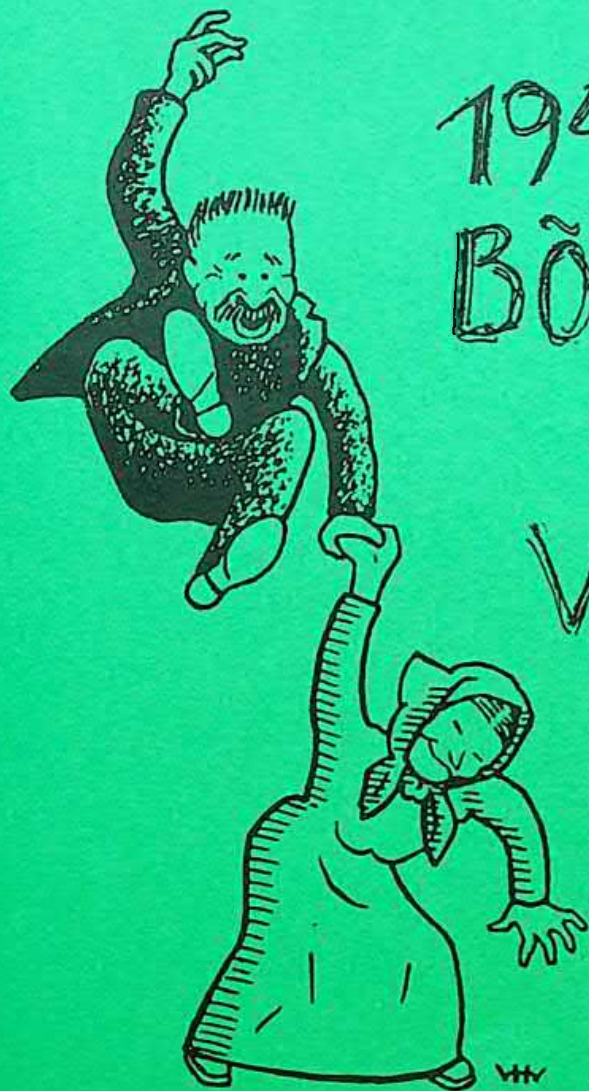
194

BÖCKER

OM

VÄRM=

LAND

Förord

En bibliografi över allt som är skrivet i bokform, inkl. småskrifter, om Värmland och värmlänningarna sedan boktryckarkonstens tillkomst är under utarbetande i Föreningens för Värmlandslitteratur regi och bör finnas tillgänglig - åtminstone på diskett - om något år. Kanske kommer den att uppta 5 till 6 tusen skrifter. Föreliggande förteckning är alltså ett högst blygsamt urval. Det är menat att omfatta hörnstenarna i en representativ wermlandicasamling men innehåller även ett och annat av mer lättsam karaktär. Förhoppningsvis skall den vetgirige med hjälp av denna minibibliografi kunna få tag i vad som är värt att veta om Värmland. Det är att märka att förteckningen inte upptar ortshistoria. Intresserade av sådan litteratur hänvisas till Föreningens för Värmlandslitteratur årsbok Wermlandica för 1987, som innehåller en av Johan Backlund upprättad sammanställning över 85 sockenbeskrivningar från 49 värmlandssocknar. I avvaktan på den stora värmlandsbibliografen får den specialintresserade annars vända sig direkt till sitt bibliotek för råd och hjälp. Karlstads stadsbibliotek har naturligtvis den här upptagna litteraturen i sin värmlandssamling - och några tusen titlar till.

Karlstad i augusti 1989

Länsbiblioteket för Värmland

Omslagsbilden: Elis i Taserud gör Olle - Kallsa - kast
i jösshärspolska stödd av Marta. Av
Hilding Werner, Stömne.

INNEHÅLL

	Några årsböcker och tidskrifter.....	1
A	Bok- och biblioteksväsen.....	3
B	Allmänt och blandat.....	3
C	Religion.....	4
E	Uppfostran och undervisning.....	4
F	Språkvetenskap.....	5
G	Litteraturhistoria.....	6
H	Skönlitteratur.....	6
I	Konst och musik.....	7
J	Arkeologi.....	9
K	Historia.....	9
L	Biografi.....	10
M	Folklivsforskning inkl. litteratur om värmlandsfinnarna.....	12
N	Allmänt om Värmland.....	14
O	Samhälls- och rättsvetenskap.....	17
P	Teknik, industri, kommunikationer.....	18
Q	Ekonomi och näringsväsen.....	19
R	Idrott, lek och spel.....	20
S	Krigsväsen.....	20
U	Naturvetenskap.....	21
V	Medicin.....	22

NÅGRA ÅRSBÖCKER OCH TIDSKRIFTER

Finnbygden. Tidskrift för Värmlands finnbygder. Torsby 1 (1947) - 30 (1976). - Utkom med 4 nr/år.

Finnkultur. Utg. av Solør-Värmland finnkulturförening. 1 (1977) - 4 nr/år.

Fölkåle. Medlemsblad för Värmlands folkålsförening. Sunne? 1 (1979) - 4 nr/år. - Forts. på Fölkålsnytt 1 (1976) - 3 (1978).

Karlstads stiftsbok. Karlstad 1 (1912) - . - Årsbok. - Register finns för innehållet i boken åren 1912-1961.

Nationen och hembygden. Skriftserie utg. av Värmlands nation i Uppsala och Föreningen Nationen och Hembygden. Uppsala 1 (1930) -. - 13 volymer är utkommit i serien. Nr 10 innehåller register.

Nya Värmlandsböcker. Utg. av Länsbiblioteket i Karlstad. Karlstad 1 (1981) -.

Wermlandica. Utg. av Föreningen för Värmlandslitteratur.... Karlstad 1 (1977) -. - Fr.o.m. 1985 innehåller W. bl.a. en förteckning över värmlandslitteratur, både skrifter och artiklar, utgiven under förrförra året.

Värmland förr och nu. Årsbok från Värmlands museum. Utg. av Stiftelsen Värmlands museum och Värmlands fornminnes- och museiförening. Karlstad 1 (1905) -. - Utkommit varje år sedan 1905 med några undantag. Sedan början av 1950-talet har varje årgång ett särskilt tema. Ett register publiceras i Värmland förr och nu 1989.

Värmland vår hembygd. Utg. av Värmlands hembygdsförbund. Karlstad 1 (1956) -. - 7 volymer har kommit ut i serien.

Värmlandsjägaren. Medlems- och informationsblad för Värmlands läns jaktvårdsförbund. Karlstad 1 (1916)-. - Arsskrift, som bytt namn under tidernas lopp.

Värmländsk kultur. Utg. av Föreningen för värmländsk kultur. Karlstad 1 (1980)-. - 4 till 6 nr/år.

Årsrapport från Hammarö fågelstation. Utg. av Karlstads ornitologiska förening (KOF). K-d 1963-.

Värmlandsornitologen. Meddelande från Wermlands ornitologiska förening. Råda 1 (1973)-. -2 nr/år.

A BOK- OCH BIBLIOTEKSVÄSEN

Broberg, Richard, Folkmål i Värmland. K-d 1980. 14 s. (Småskrifter utgivna av Föreningen för Värmlandslitteratur; 2)

Eklund, Arne, Litteratur om Värmlandsfinnarna. K-d 1953. S. 145-241. - Särtryck ur: Värmland förr och nu 1953.

Larsson, Christer, Fisk och fiske i Värmlands län och Vänern. Kommenterad bibliografi. Del 1: Systematisk avdelning. K-d 1977. 116 bl. - Duplic.

Moberg, Carita, & Takman Nymark, Gun, Register till Tidskriften Finnbygden 1947-1976. K-d 1978. 109 bl. (Skrifter utgivna av Föreningen för Värmlandslitteratur; 4) - Duplic.

Palmqvist, Albert, Litteratur om Värmlands Bergslag. Filipstad 1963. 31 s. - Särtryck ur: En bok om Filipstad.

Ranius, Allan, Litteratur om Karlskoga bergslag. Vetlanda 1968. 345 s.

Szczepanski, Jan, Litteratur om Gustaf Fröding. En bibliografi. K-d 1984. 354 s. (Gustaf Frödings bibliografi; 2) (Gustaf Fröding-sällskapets skriftserie; 16).

Akerblom, Bengt, Värmlands län i litteraturen 1974-1978. En bibliografi utarbetad av Bengt Akerblom och Johan Backlund. K-d 1982. 117 s. (Wermlandica. Meddelande från Föreningen för Värmlandslitteratur; 1981) - En årsbibliografi ingår i årsboken Wermlandica fr.o.m. 1985.

B ALLMÄNT OCH BLANDAT

Ditt Värmland. Kulturmiljöprogram för Värmland och värmlänningar. Första delen. K-d: Länsstyrelsen, 1988. 256 s.

C RELIGION

Hedlund, Oscar, Kyrkolivet i Karlstads stift under 1800-talets förra hälft. Lund 1949. 302 s.

Karlstads stift i ord och bild. Sthlm 1952. 840 s.
- Innehåller även en bibliografi.

Linge, Karl, F.A. Boltzius. En bok om helbrägdagö-
raren från Värmland. 2. uppl. Uppsala 1959. 136 s.

Lövgren, Oscar, Ur Väckelserörelsens historia.
2: Värmländskt fromhetsliv. Sthlm 1940. 248 s.

Martling, Carl Henrik, Nattvardskrisen i Karlstads
stift under 1800-talets senare hälft. Uppsala 1958.
483 s. - Akad. avh.

Palmqvist, Johan Viktor, Rester av primitiv reli-
gion bland Värmlands finnbefolkning jämförda med
motsvarande företeelser på svenskt område. K-d
1924. 204 s.

Akerblom, Sigfrid, Från C.A. Agardh till C.H. Rund-
gren. Studier till Karlstads stifts kyrkohistoria
under väckelsetiden. K-d 1953. 196 s. - Prästmö-
tesavhandling.

E UPPFOSTRAN OCH UNDERVISNING

Carldén, Carl Erik, Från fattigskola till skol-
palats. Folkskolans historia i Karlstad under fy-
ra sekler. K-d: Gunnar Lundkvist Reklam AB, 1985.
304 s.

Mossberg, Karl-Ake, Karlstads gymnasium 1675-1975.
En minnesskrift... K-d 1975. 151 s.

F SPRÅKVETENSKAP

- Broberg, Richard, Språk- och kulturgränser i Värmland. En översikt och några synpunkter. Uppsala 1973. 159 s. (Svenska landsmål och svenskt folk-liv 1972)
- Jansson, Sven B.F., Värmlands runinskrifter granskade och tolkade. Sthlm 1978. 96 s. (Sveriges runinskrifter; 14:2)
- Kallstenius, Gottfrid, Värmländska bergslagsmålets ljudlära. Sthlm 1902. 193 s. - Akad. avh.
- Kallstenius, Gottfrid, Översikt av Värmlands svenska dialekter. Sthlm 1927. 220 s. + kartor.
- Magnusson, Jan, Tillägg till Adolf Noreens ordbok öfver fryksdalsmålet. Sthlm 1880. 93 s.
- Mägiste, Julius, De värmlandsfinska ortnamnens vittnesbörd. K-d 1955. 71 s. (Småskrifter utgivna av Värmlands museum; 1)
- Mägiste, Julius, Värmlandsfinska ortnamn. 1-3. Helsingfors 1966-1970. 895 s.
- Noreen, Adolf, Ordbok öfver fryksdalsmålet samt en lista från Värmlands Älfdal. Uppsala 1878. 148 s.
- Olovsson, Olov, Finska släktnamn i mellersta Sverige och Norge. Torsby 1979. 90 s.
- Ortnamnen i Värmlands län. Utg. av Kungl. Ortnamns-kommittén. 1-16. Uppsala 1923-1984. - Register i del 16.
- Rosell, Erland, Ortnamn i Värmland. Sthlm 1984. 141 s.
- Rosell, Erland, Värmländsk medeltid i ortnamns-perspektiv. K-d 1981. 219 s. (Nationen och hembygden; 12)

G LITTERATURHISTORIA

Bernesjö, Lennart, Värmländska diktarhem. K-d 1968. 113 s.

Bernesjö, Lennart, Värmländska diktarporträtt. K-d 1972. 202 s.

Olsson, Henry, Fröding. Ett diktarporträtt. /Ny uppl./ Sthlm 1967. 406 s. - Inledningskapitlet: Det klassiska Värmland.

Warmland, Knut, Om dialekter och värmländsk dialektpoesi. K-d 1977. 13 s.

H SKÖNLITTERATUR

Beckman, Leif, Humor från Bergslagen och Värmland. En kavalkad i ord och bild. Ill. av Bert Olls. Malmö 1962. 172 s.

Brodin, Linus, "Löparnisse". Historier från Värmland. Sthlm 1946. 163 s.

Geijer, Erik, Att leva på värmländska. Sthlm 1953. 210 s.

Det glada Värmland. Red. av Eva Wennerström-Hartmann. Sthlm 1959. 205 s.

Nilsson, Ida, Britta i Stubben och andra historier från Fryksdalen. Upptecknade av Ida Nilsson (Fryksdalsmora). Sthlm 1945. 98 s.

Nordenberg, Reidar, Gränsland. Värmländsk lyrik och prosa utg. av Reidar Nordenberg och Knut Warmland. K-d 1963. 316 s.

Nordenberg, Reidar, Tio värmländska författare. Antologi med författarpresentationer. K-d 1961. 227 s.

Rim och ramsor från Dalby. En antologi red. av
Ingvar Larsson. Dalby 1973. 99 s.

Schyman, Iwan, Värmländska versmakare. 133 poeter
i dikt och historik från Petrus Lagerlöf till Clara
i Arjäng. Säffle 1969. 144 s.

Warmland, Knut, På mål. Värmländska dialektdikter
i urval. 2., utökade uppl. K-d 1982. 191 s.

Warmland, Knut, Värmländska dikter. En antologi.
K-d 1968. 95 s.

Värmland i litteraturen: Värmlandsförfattare från
Tegnér till nutid. I urval och redigering av en
studiegrupp inom NBV i Värmland under ledning av
Carl Henrik Johansson och Erland Bergqvist. Sthlm:
Sobers förlag, 1985. 368 s. (Sobers landskapsböcker).

Värmlandshistorier. Samlade av Eva Wennerström-
Hartmann. Sthlm 1973. 96 s.

I KONST OCH MUSIK

En bok om Södra Råda gamla kyrka. K-d 1963. 168 s.
- Separattryck av: Värmland förr och nu 1963.

Dräkt och textil från Värmland. K-d 1973. 159 s.
- Separattryck av: Värmland förr och nu 1973.

Eriksson, Claes, Rottneros park: Ekeby i Gösta
Berlings saga. Text och foto: Claes Eriksson; foto:
Alf Folmer m.fl. Rottneros 1987. 64 s.

Fjaestad, Agneta, Gustaf och Maja Fjaestad - ett
konstnärspär. K-d 1981. 165 s.

Fjaestad, Monika, Konsthantverk i Värmland.
K-d 1985. 124 s.

Hallbäck, Sven Axel, Medeltida dopfuntar i Värm-
land. K-d 1965. 180 s. (Småskrifter utg. av Värm-
lands museum; 7)

Hellner, Brynolf, Smidda järnkors på Ekshärads kyrkogård. Tecknad av Oscar Jonsson. Sthlm 1932. 52 s. (Nordiska museets handlingar ; 1)

Johnson, Nathan, Värmlands konstförening. En minnesskrift vid tjugooårsjubileet 1955. K-d 1955. 83 s.

Konst i Värmland. Utgiven av Stiftelsen Värmlands museum och Värmlands fornminnes- och museiförening; Redaktör: Björn Hedstrand... K-d 1985. 175 s. (Värmland förr och nu 1985).

Lagerlöf, Erland, Medeltida träkyrkor II: Västergötland, Värmland, Närke. Sthlm: Riksantikvarieämbetet, 1985. 275 s. (Sveriges kyrkor: 199).

Lerin, Lars, Vinterbrev. Akvareller. Hagfors: Syntryck, 1984. 80 s.

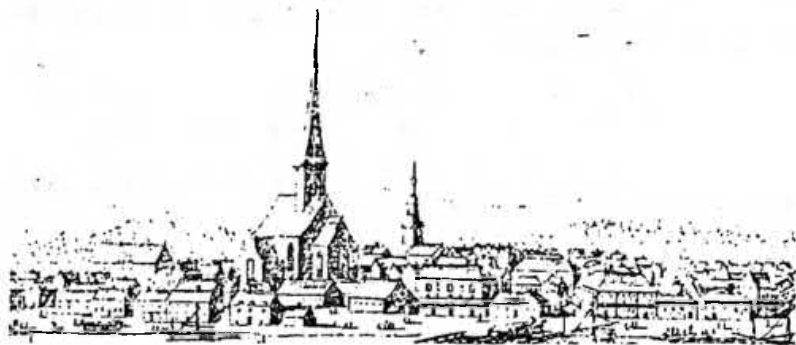
Sjöberg, Herbert, Konstnärskolonin vid Racken. En minnesbok. K-d 1976. 129 s. - Ny uppl. 1982.

Swärd, Gunnel, & Swärd, Kjell, Konstnärer i Värmland. Klippan 1983. 188 s.

Turesson Gunnar, Värmländska kulturtraditioner. 1-9. Sthlm 1960-1980.

1. Äldsta dikten och musiken. 1960. 256 s.
2. Säterlivets arbetssånger. Ritualdanser. Jämförande europeiska lockrop. 1963. 296 s.
3. Finsk odling, dikt och musik. 1964. 299 s.
4. Gamla vaggvisor. 1966. 214 s.
5. Bondeårets visor. 1969. 268 s.
6. Tvillingskalderna Peter Niclas och Bengt Henrik Alstermark. 1970. 116 s.
7. Visor från bergsbruk-hantverk och rallarliv. 1971. 287 s.
8. Från gustaviansk fältmusik till herrgårds- musik i Värmland. 1974. 202 s.
9. Folkliga kristna sångtraditioner. 1980. 175 s.

CARL STAD.

Värmlands konstförening presenterar konstnärsförbundet. K-d: Värmlands konstförening, 1988. 116 s.

Värmland förr och nu 1982. Årsbok från Värmlands museum. K-d 1982. 173 s. - Årsbokens tema är: Musik i Värmland.

J ARKEOLOGI

Alsterlind, Frej, Gravfälten i Stora Kil. Kil 1974. 30 s.

En bok om Värmlands fornlämningar. K-d 1972. 214 s. - Separattryck av: Värmland förr och nu 1972.

K HISTORIA

Ernvik, Arvid, Tullnärer, gränsridare och smugglare. Bidrag till Värmlands äldsta tullväsens historia. K-d: Press grafica, 1984. 143 s.

Ernvik, Arvid, Värmländsk medeltid. Bidrag till landskapets äldre historia. K-d 1983. 149 s.

Losman, Beata, Kvinnor, män och barn på 1800-talets svenska landsbygd: livsöden för människor födda i Väse församling, Värmland, 1800-1840. Göteborg: Acta Universitatis Gothoburgensis, 1986. 269 s. (Göteborg women's studies; 1) - Med sammanfattning på engelska.

Måwe, Carl-Erik, Värmlänningar i Nordamerika med särskild hänsyn till emigrationen från Östmark. Sociologiska studier i en anpassningsprocess. Säftele 1971. 399 + 322 s.

Schoultz, Gösta von, Värmländsk historia. Sthlm: Norstedt, 1984. 254 s.

Steen, Kjell-Ake, Svenskar i Hitlers krig: 15 reportage från gränsen vid Värmland åren 1940-1945. Hagfors: Krelib, 1986. 100 s.

Wahlstrand, Arne, Karlstadskonferensen 1905. Protokoll och aktstycken. Uppsala 1953. 473 s.

Värmländsk historia i arkivens belysning. K-d 1977. 234 s. - Separattryck av: Värmland förr och nu 1977.

Österberg, Eva, Kolonisation och kriser. Bebyggelse, skattetryck, odling och agrarstruktur i västra Värmland c:a 1300-1600. Lund 1977. 308 s. (Det nordiska ödegårdsprojektet; 3).

L BIOGRAFI

Brodin, Linus, Kavata kvinnfolk och kavaljerer. Historier från Värmland, sägen och sant. Sthlm 1933. 232 s.

Carldén, Carl E., Erik Gustaf Erlander - Tage Erlanders far, barndomshem och uppväxtmiljö. K-d: Landstinget (distr.), 1987. 75 s. (Ransättersserien/ Stiftelsen Erlandergården i Ransäter; 1)

Dahlgren, Lotten, Ransäter. Värmländska släktminnen från adertonhundratalets förra hälft. 5 uppl. Sthlm 1923. 277 s.

Edestam, Anders, Karlstads stifts herdaminne från medltiden till våra dagar. K-d.

1. Superintendenten och biskopar. Domprostar. Domkapitlet m.m. 1975. 267 s.
2. Domprosteriet. Älvdals kontrakt. Visnums kontrakt. 1965. 387 s.
3. Nyeds kontrakt. Fryksdals kontrakt. Jösse kontrakt. 1968. 423 s.
4. Nordmarks kontrakt. Gillbergs kontrakt. Nors kontrakt. 1970. 355 s.
5. Norra Dals kontrakt. Södra Dals kontrakt. Västra Dals kontrakt. 1973. 463 s.

Person- och församlingsregister, utarbetat av Gunnar Bergsten. 1976. 83 s.

Från gamla prästhem i Värmland och på Dal. Minnen samlade och utgivna av Th. Ekelund. Lund 1930. 236 s. (Minnen från gamla svenska prästhem; 6).

Gyllenius, Petrus Magni, Diarium Gyllenianum eller Petrus Magni Gyllenii dagbok 1622-1666. Utg. och kommenterad av C.J. Gardberg och Daniel Toijer. K-d 1962. 347 s. - Separattryck av Värmland förr och nu 1962.

Hasselgren, Carl, Hybelejen. C.Jac. Heublein i sagan och verkligheten. K-d 1946. 24 s. (Carlstads-Gilletts skriftserie; 2).

Hedin, Nathan, Från vägarnas och viddernas Värmland. Sthlm 1951. 191 s.

Lilljebjörn, Henrik, Minnen från förra hälften av 1800-talet. 2 uppl. Sthlm 1912. 324 s. - Även utgiven under titeln Hågkomster II.

Lilljebjörn, Knut & Henrik, Hågkomster. 2 uppl. Sthlm 1911. 240 s.

Ronge, Mats, Original i Värmland. 2 uppl. K-d 1954. 236 s. (Carlstads-Gilletts skriftserie; 6).

Schröder, Gustaf, En bruksbokhållares minnen. Ny utgåva. Sthlm 1978. 295 s. (Svenska bokskatter).

Schyman, Iwan, Christian Storjohann. Mannen som byggde Billerud. Sthlm 1968. 205 s.

Ståhl, Manne, Mauritz Hellberg. Människan, politikern, tidningsmannen. Sthlm 1959. 123 s.

Ödman, Nils Petrus, Pelle Ödmans ungdomsminnen. 1-2. Sthlm 1938-1939. 303, 302 s. - Ny uppl.

M FOLKLIVSFORSKNING inkl. litteratur om Värmlandsfinnarna.

Broberg, Richard, Finsk invandring till mellersta Sverige. En översikt från medeltiden till 1600-talets slut. Uppsala: Dialekt- och folkminnesarkivet, K-d: Föreningen för Värmlandslitteratur (distr.), 1988. 171 s.

Bäck, Folke, Barn i gamla tider. Värmland 1900-1940. K-d 1981. 147 s.

Ernvik, Arvid, Evi gläjjja och andra marknader i Värmland. Uppsala 1978. 161 s. (Skrifter utg. genom Dialekt- och Folkminnesarkivet i Uppsala; Serie B:14).

Ernvik, Arvid, Folkminnen från Glaskogen. Sägen, tro och sed i västvärmländska skogsbygder. 1-2. Uppsala 1966-68. 278, 227 s.

Ernvik, Arvid, Glaskogen. Bygd, arbetsliv och folkkultur i Jösse, Nordmarks och Gillbergs härad under 1800-talet. Uppsala 1951. 444 s. (Skrifter utg. genom Landsmåls- och folkminnesarkivet i Uppsala; Ser. B:7).

Ernvik, Arvid, Kvarnar och vattensågar i Värmland från medeltiden till omkring 1900. K-d 1982. 194 s.

Finnskogen/finnbygden. "...en gräns av annat slag..." Red. av Anne Lise Skarderud. Malung: Dalaförlaget, 1987. 88 s.

Gottlund, Carl Axel, Dagbok öfver dess resor på Finnskogarne i Dalarne, Helsingland, Vestmanland och Vermland år 1817. 2 uppl. Falun 1984. 422 s. - Faksimil av orig. uppl. 1931 + nytt förord m.m.

Gottlund, Carl Axel, Dagbok över mina vandringar på Wermlands och Solörs finnskogar 1821: vandringar åren 1821 och 1822, genom Finnskogarne såväl i vestra delen af Wermland, som i åtskilliga tillgränsande socknar Solörs och Oudalens äfvensom inom Österdalarnes Fogderier i Norige. Kirkenæer: Gruetunet museum, 1986. 532 s. - Faksimil av originaluppl., K-d 1931-1933 + kommentarer m.m.

Hämäläinen, Albert, Bostads-och byggnadsskick hos skogsfinnarna i Mellan-Skandinavien. Sthlm 1945. 180 s. (Nordiska museets handlingar; 23).

Keyland, Nils, Folkliv i Värmlands finnmarker. Efterlämnade uppsatser och bilder. Sthlm 1954. 81 + 35 s.

Keyland, Nils, Svensk allmogekost. Bidrag till den svenska folkhushållningens historia. 1-2. Sthlm 1919. 356 s.

Lundblad, Anna, Värmländska julseder. Folkminnesuppteckningar, insamlade och utg. av Anna Lundblad och B.M. Vifot. K-d 1932. 12 s.

Nilsson, Ragnar, Folktro och folksed på Värmlandsnäs. Folkminnen från Näs Härad utg. av Ragnar Nilsson och Carl-Martin Bergstrand. 1-3. Gbg 1952-1962. 173, 210, 325 s.

Nordansjö, Gunnar, Gårdarna och folket. Minnesbilder från seklets början med 71 ill. efter författarens målningar. K-d 1977. 60 s. (Skrifter utgivna av Föreningen för Värmlandslitteratur; 3).

Olsson, Edvard, Värmländska folkminnen. Upptecknade av Edvard Olsson. Utg. av David Arill. K-d 1932. 211 s.

Värmlands finnar. K-d 1953. 258 s. - Separat utgåva av Värmland förr och nu 1953. - Bibliografi s. 145-241.

Värmlandssägner. Utg. av Carl-Martin Bergstrand.
Gbg 1948. 188 s.

Ncag ALLMÄNT OM VÄRMLAND

Axelsson, Maximilian, Vandring i Wermlands Elfdal
och finnskogar. K-d 1978. 160 s. - Faksimil av
1 uppl., Sthlm 1852.

Berg, Bengt & Helge, Per, Vårt Värmland - en sann-
saga. Teckningar av Jörgen Zetterquist. Sthlm 1980.
154 s.

Björkman, Petrus, Beskrifning öfver Wermland.
1-2. K-d 1842 resp. 1946. - Del 2 utg. av Daniel
Toijer.

Boken om Bergslagen. Resa i en levande historia.
Redaktör: Anna-Charlotte Backlund. Sthlm: Rubicon,
1988. 224 s.

En bok om Värmland av värmlänningar. 1-3. Uppsala
1917-1921. 398, 354, 354 s.

Broberg, Richard, Jordebok för Värmland 1540. Med
inledning och kommentar. Uppsala 1952. 310 s. (Na-
tionen och hembygden; 6).

Djurklou, Nils Gabriel, Bidrag till Wermlands anti-
quariska topografi. Med kommentarer. 1: Östra Värm-
land. 1954. 143 s. 2: Westra Värmland. 1956. 243 s.
- Separattryck av: Värmland förr och nu 1954 resp.
1956.

Edberg, Rolf, De glittrande vattnens land. Foto:
Jan Weborg. Teckningar: Jörgen Zetterquist.
Sthlm 1980. 254 s.

Ekman, Emanuel S, Wårmland i sitt ämne och i sin
upodling. Sthlm 1972. 427 s. (Suecica rediviva;
34) - Faksimil av orig.utg. 1765.

Ernvik, Arvid, Olof den helige och Eskoleia. Studier i Värmlands medeltidshistoria. K-d 1955. 185 s. (Skrifter utg. av Värmlands museum; 2)

Fernow, Erik, Erik Fernows beskrivning över Värmland. 1: Värmlandsbeskrivningen. Ny utgåva av Arvid Ernvik. 1977. 400 s. 2: Kommentar, person-, ort- och sakregister till del 1 samt Fernows handskrifter till en planerad fortsättning. Kommentarer och register därtill av Arvid Ernvik. 1977. 363 s.

Furuskog, Jalmar /utg./, Värmland. Uppsala 1941. 458 s. (Hembygdsböckerna).

Hallbäck, Sven Axel, Vänerns stränder. Utblickar. Sthlm 1978. 159 s. - Ny upplaga 1982. 162 s.

Hallgren, Bengt, Mitt Värmland. Ill. av Henrik Tikkanen. Sthlm 1980. 128 s.

Hallgren, Bengt, Sådant är Värmland, Aurore! K-d 1967. 118 s.

Hedin, Nathan, Fryksdalsprofiler och annat värmländskt. Sthlm 1945. 217 s.

Hjorth, Margareta, Sällsamheter i Värmland 1-2. Av Margareta Hjorth och Gudrun Vahlquist. Sthlm 1983-1984. 342 s., 383 s.

Hofsten, Erland, Beskrifning öfwer Wermeland. 1. Till 200-årsminnet av författarens död utg. av Ernst Nygren. K-d 1917. 135 s. - Även utg. i: Värmland förr och nu 1917.

I Värmland. Läsebok för skolor, cirklar och resenärer. Utgiven av Ragnar Ljung och Bengt Redell. 3., omarb. och utvidgade uppl. K-d 1976. 538 s.

Kjellin, Helge, "Wärmeland i sitt ämne och i sin upodling". Värmlands odlingshistoria under 6000 år. K-d 1939-41. 295 s. - Separattryck av: Värmland förr och nu 1939-40.

Liljeroth, Erik, Värmland. Foto: Erik Liljeroth. Text: Sven Stolpe och Harald Elovson. Bildtexter: Richard Holmström. Malmö 1956. 527 s.

Ljung, Ragnar /utg./, Karlstad, Kristinehamn, Arvika, Filipstad, Hagfors, Säffle. Gbg 1952. 746 s. (Svenska stadsmonografier: Värmlandsstädernas monografier).

Mörling, Mikael, Värmland. Sthlm: Liber, 1986. 111 s. (Svenska vägvisare).

Mörner, Adolph, Kort oeconomic beskrifning öfwer Wermeland åhr 1762. K-d 1952. 182 s. - Ingår i: Värmland förr och nu 1952.

dén, Henry, Bland kungar och kavaljerer i Värmland. Sthlm 1945. 261 s.

Reader, Norman, A visit to Värmland. Bangor, Maine? 1985. 88 s.

Rosenblad, Ingvald, Värmland. 2.uppl. Sthlm 1980. 144 s.

Schoultz, Gösta von, Värmland. Sthlm 1982. 250 s.

Skärgårdar i Väneren. En guide till natur och landskap. Av Bo Thunberg... Sthlm 1983. 208 s.

Stolpe, Sven, Mitt Värmland. 2 uppl. Sthlm 1971. 191 s. - 3 uppl. 1985. 197 s.

Svenska turistföreningens årsskrift 1928. Sthlm 1928. 358 s. - Om Värmland: s. 1-166.

ill:
Jörgen Zetterquist

Svenska turistföreningens årsskrift 1985. Värmland.
Sthlm 1985. 313 s.

Sveriges bebyggelse. Statistisk-topografisk uppslagsbok. Landsbygden. Under red. av Sigurd Erixon. Värmlands län 1-4. Uddevalla 1962-1964. 910, 830, 960, 839 s. - Del 5 (norra Värmland) ej utkommen.

Värmland. Av Per Åhgren... Sthlm: Brevskolan, 1986. 111 s.

Värmland - ett storslaget och egenartat landskap. Under redaktion av Helge Kjellin... Sthlm 1946. 494 s.

Värmland i ord och bild. En hundraårskrönika sammanställd av Harald Lignell. Gbg 1958. 775 s.

222 sevärdheter i Värmland. Utgiven av Värmlands museum och Länsstyrelsen i Värmlands län. K-d 1978. 143 s. + karta. - Flera nyare uppl.

O SAMHÄLLS- OCH RÄTTSVETENSKAP

Erneclou, Harry, Yrken som försvinner. Säffle 1969. 151 s.

Hampus, Olof, Älvdals övre tingslags historia. Torsby 1977. 222 s.

Lyttkens, Yngve, Giftmorden i Silbodalen. Sthlm 1946. 254 s. _ Om Anders Lindbeck.

Ståhl, Manne, Ett landstingssekel. Värmlands läns landsting 1862-1962. K-d 1962. 322 s.

Wallander, Jan, Flykten från skogsbygden. En undersökning i Klarälvsdalen. Sthlm 1948. 365 s.

P TEKNIK, INDUSTRI, KOMMUNIKATIONER

Alsterlind, Frej, Några notiser om Frykstabanen - Sveriges första järnväg. K-d 1975. 12 s. (Skrifter utgivna av Föreningen för Värmlandslitteratur; 1).

Dahlström, Sven-Erik, Säffle kanal: Vikingaleden. Säffle: Kommunen, 1987. 103 s. (Säffle kulturnämnds skriftserie; 2).

Ericson, C.G., Från svarta till vita kol. Historik över de västvärmländska järnbrukens utveckling. Av Carl Erco. 1-2. Arvika 1943-48. 80, 80 s.

Ernvik, Arvid, Att resa i Värmland. 1: Vägarna under 1000 år. 495 s. 2: Gästgiveri och skjutshåll under 500 år. 398 s. Sthlm 1974.

Furuskog, Jalmar, De värmländska järnbruken. Kulturgeografiska studier över den värmländska järnhanteringen under dess olika utvecklingsskeden. Filipstad 1924. 464 s.

Hallberg, Stig, Vänerfartygen från segelskutan till dieselmotorfartyget år 1975. Trollhättan 1983. 231 s. (Vänersjöfartens utveckling. Vattenfall, Trollhätte kanalverk).

Johannesson, Gösta, De vita båtarna. Flora, Nordmarken och Idun, som i seklets början trafikerade sjöarna Stora Lee, Lelången samt Västra och Östra Silen. Angfartygsaktiebolaget Bengtsfors-Nordmarkens historia. Holmedal 1984. 86 s.

Keyland, Nils, Om kolning i västra Värmland. Sthlm 1923. 61 s.

Kolmert, Gunnar, Värmländska industribilder. Sthlm 1961. 219 s.

Nisbeth, Ake, Värmländska glasbruk. 1: Carlsdal, Anneberg och Liljedal i Bro. 1963. 87 s. 2: Liljedals glasbruk. 1979. 214 s. 3: Sölje glasbruk. 1963. 101 s. 4: Eda glasbruk. 1977. 246 s. 5: Glava fönsterglasbruk. 1963. 210 s. 6: Forshaga fönsterglasbruk och Karlstads glasbruk. 1983. 102 s. - Övriga författare är: Torbjörn Fogelberg och Gunnar Lersjö.

Nisser, Marie, Massafabriker och pappersbruk i Värmland och Dalsland. Inventeringsrapport. Sthlm 1973. 224 s.

Stolpe, Staffan, Jernberget i Persberg. En historia i ord och bild. Filipstad 1982. 134 s.

Struktura. En bok om strukturförändringarna inom värmländsk industri förr och nu. K-d 1968. 182 s. - Separattryck av: Värmland förr och nu 1968.

Värmland förr och nu 1964. K-d 1964. 161 s. - Temanummer om vänersjöfarten.

Värmland förr och nu 1987. Byggnadsvård. Årsbok från Värmlands museum. Årg. 85. K-d 1988. 220 s.

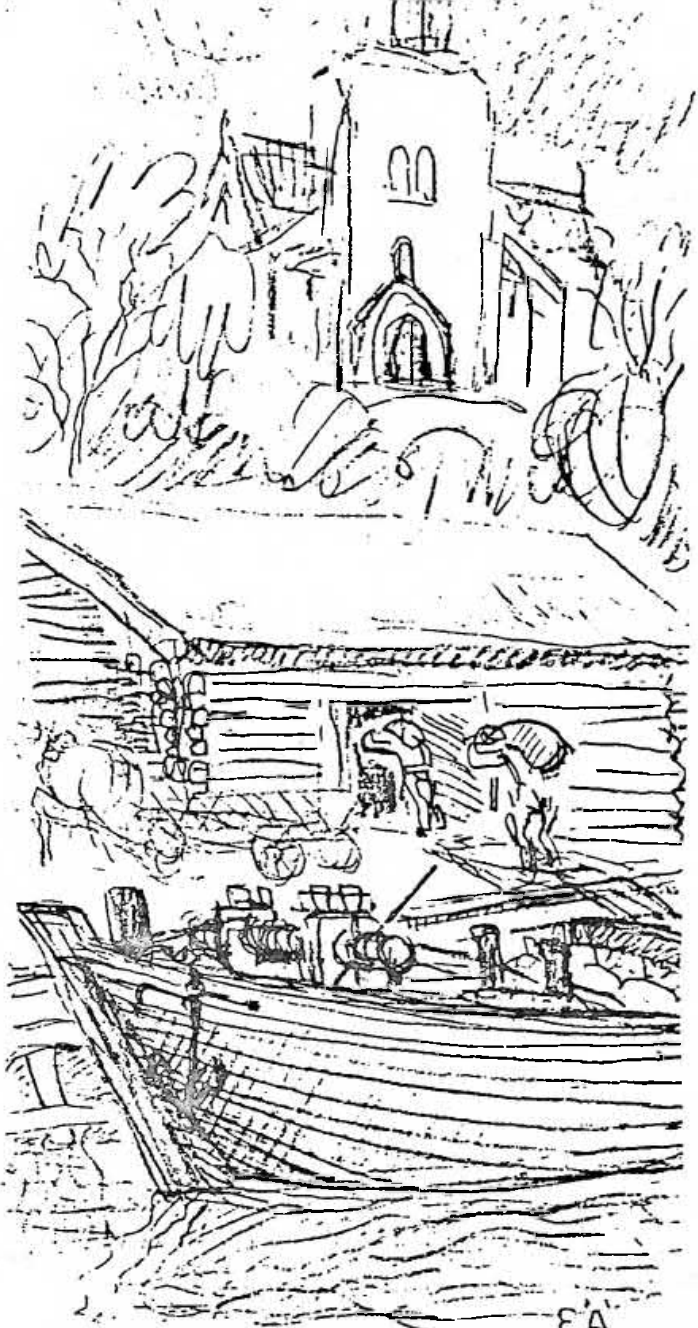
Ärlingsson, Erling, Båtar på Fryken. Sunne 1979. 128 s.

Q EKONOMI OCH NÄRINGSVÄSEN

Almer, Brodde, Fiskar och fiske i Vänern. Sthlm 1975. 100 s. (Information från Sötvattenslaboratoriet Drottningholm; 1974:8)

Andersson, Ingvar, Uddeholms historia. Människor, händelser, huvudlinjer. Från äldsta tid till 1914. Sthlm 1960. 599 s.

Dahl, Georg, En jägare minns. K-d 1976. 266 s.

De Geer, Gerard, När järnet bröt bygd. En krönika över liv och arbete i Lesjöfors under 300 år. Sthlm 1975. 255 s.

Lloyd, Llewellyn, Jaktnöjen i Sverige och Norge. Sthlm 1946. 277 s.

Lundén, Bo, Flottningen på Klarälven. Ekshärad: Klarälvens flottningsförening, 1986. 127 s.

Melin, Sven A., Björnjägare. Laholm 1982. 175 s.

Rottneros. Ett värmländskt bruks historia. K-d 1982. 224 s.

Skogsbruk i omvandling. K-d 1982. 192 s.

R IDROTT, LEK OCH SPEL

Värmland förr och nu 1983. Idrott i Värmland. K-d 1984. 189 s.

S KRIGSVÄSEN

Furtenbach, Börje, Eda skansar. Värmlands gränsförsvar genom tiderna. Sthlm 1965. 256 s. (Skrifter utgivna av Värmlands museum; 4)

Kindberg, Axel, Anteckningar om Värmlands fältjägare. 1: Aren 1788-1814. 1918. 380 s. 2: Okt. 1814-1901 samt Lefnadsteckningar. 1919. 337 s.

Nordensvan, Carl Otto, Värmlands regementes (Närkes och Värmlands regemente) historia. 1: Regimentets historia. 412 s. 2: Personal. 308 s. Sthlm 1904. - Ny, omarb. uppl. av del 2 1911.

Värmlands regemente 350 år. En jubileumsbok sammanställd av Torsten Melcher. K-d 1976. 244 s.

Zeeh, Erik, Kungl. Värmlands regementes historia. K-d 1951. 514 s.

U NATURVETENSKAP

De Geer, Sten, Klarälfvens serpentinnlopp och flodplan. Sthlm 1911. 198 s. - Akad. avh.

Heijkenskjöld, Richard, Naturlandskapets utveckling i Karlstadstrakten. K-d 1981. 90 s.

Hård av Segerstad, Fredrik, Botaniska strövtåg i Värmland. K-d 1948. 121 s.

Hård av Segerstad, Fredrik, Den värmländska kärleväxtfloras geografi. Gbg 1952. 707 s. (Göteborgs Kungl. vetenskaps- och vitterhetssamhälles handlingar. Sjätte följd. Ser. B; bd 7)

Hörner, N.G., Brattforsheden. Ett värmländskt randdeltekomplex och dess dyner. Sthlm 1927. 206 s. (SGU ; Ser. C: 342)

Larsson, Lars Magnus, Flora öfver Wermland och Dal. K-d: NWT:s förlag, 1985. 350 s. -Faksimil av 2 uppl. K-d 1868.

Livsmiljö. Värmland förr och nu 1988. Arsbok från Värmlands museum. K-d 1989. 238 s.

Lundqvist, Jan, Beskrivning till jordartskarta över Värmlands län. Sthlm 1958. 228 s. + 2 kartor. (SGU; Ser. Ca: 38)

Natur i Värmland. Under red. av Nils Harald Magnusson och Kai Curry-Lindahl. Sthlm 1954. 376 s.

Statens industriverk. Berg och malm i Värmlands län. Sthlm 1983. 214 s. Ill. (SIND PM/Statens industriverk; 1983:8). Duplic.

Vänern - en naturresurs. Författare: Torsten Ahl ... Sthlm 1978. 372 s. + karta. (Rapporter/Statens naturvårdsverk).

Värmland förr och nu 1966: Natur och naturvård i Värmland. K-d 1966. 255 s.

Värmland förr och nu 1986: Vargen: årsbok från Värmlands museum årg. 84. K-d 1986. 259 s.

V MEDICIN

Blom, Torsten, Flere olycklige uslingar utgå friske och helbregde därifrån. Sjukvård i Karlstad under 200 år. 3.uppl. K-d 1982. 80 s.

-Maha- Oliemaleri 1922 av Paul Filtz

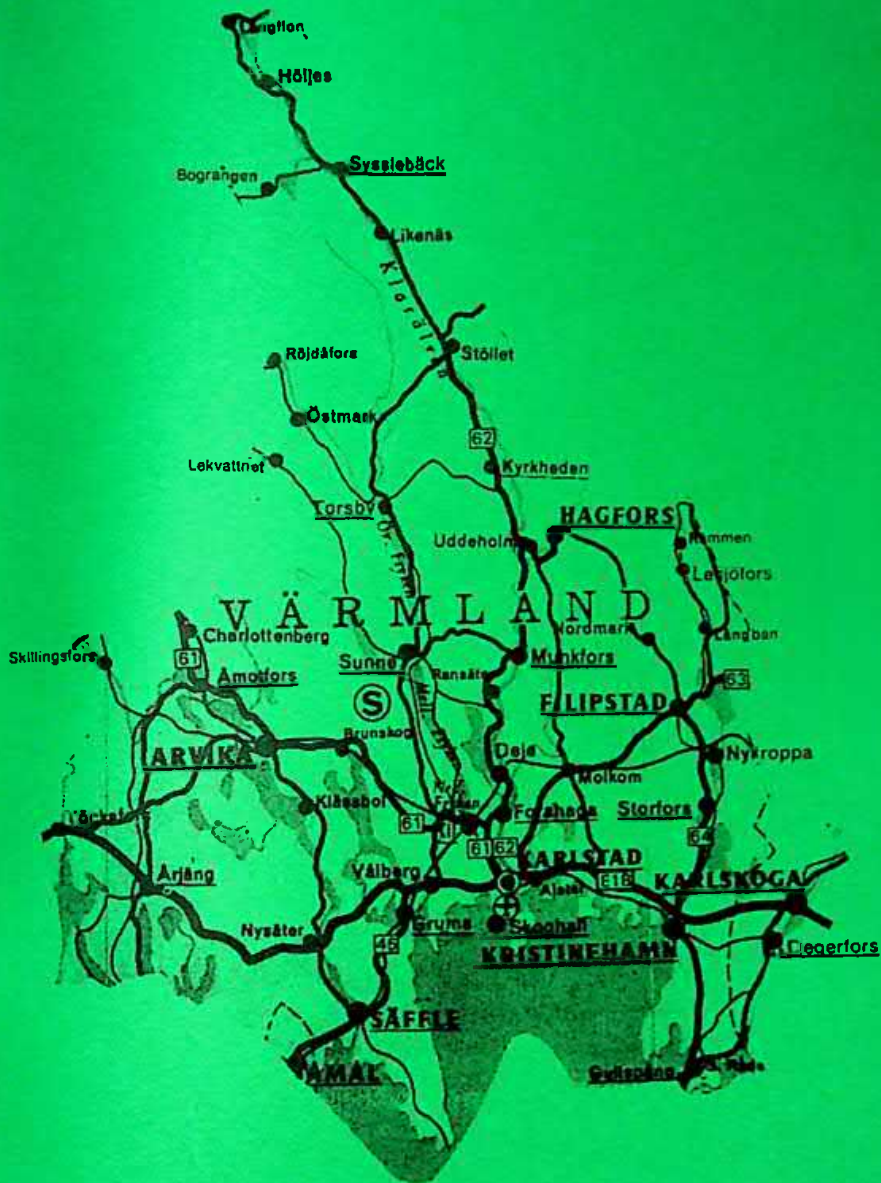
Illustrationerna hämtade ur:

Lagerlöf, Medeltida träkyrkor II

Finnskogen/Finnbygden

Edberg, De glittrande vattnens land

Ärlingsson, Båtar på Fryken

194 BÖCKER OM VÄRMLAND

(som innehåller en kortare periodicaförteckning dessutom) utgör en betydligt utvidgad upplaga av "Böcker om Värmland", som länsavdelningen vid Karlstads stadsbibliotek utgav 1983.

Föreliggande skrift bjuder enbart på ett litet urval av allt det myckna som finns skrivet om Värmland, vårt mest litterära landskap.

I Värmlandsrummet på Karlstads stadsbibliotek är merparten av bibliotekets omfattande samling av böcker om Värmland tillgänglig för allmänheten. Här kan den intresserade, vare sig han är släktforskare, hembygdsforskare, studerande eller "bara" allmänintresserad, i lugn och ro studera värmlandslitteraturen eller välja ut åt sig värmlandsböcker till hemlån.

En fullständig värmlandsbibliografi saknas för närvarande men är under utarbetande i Föreningens för värmlandslitteratur regi, en förening för alla med speciellt intresse för litteraturen om Värmland. Den ger ut ett medlemsblad, Wermlandiana, som innehåller anmälningar av nyutkommen värmlandslitteratur, och en årsbok, Wermlandica, som bl a bjuder på en värmländsk årsbibliografi.